

2018. október

due támogató

válogatás a legjobb diáklapokból

 a facebookon is!

**HUNGARIKUMOK
MINDEN, AMI MAGYAR**

**MERRE TOVÁBB?
TOVABB TANULÁSI
MELLEKLET
TUTI TIPPEKKEL**

**OKOSAN A PÉNZZEL
A NETEN IS!**

**A MATEKBAN IS
SEGIT A NET**

OUTIMBY

„Teátrum-turnéra indulnak”

TUDÓS CSAJOK

TUDÓS CSAJ VAGY? ÉS LENNÉL?

IMÁDOD A BIOSZT, KÉMIÁT,
MATEKOT, FIZIKÁT, FÖLDRAJZOT
VAGY AZ ÖSSZESET ÚGY, AHOGY VAN?

**JELENTKEZZ A TUDÓS CSAJOK
PROGRAMBA 2018. OKTÓBER 25-IG
A DUE@DUE.HU CÍMEN!**

RÉSZLETEK: WWW.DUE.HU

Szeretnél majd tudós, kutató lenni,
aki megfejt a világ titkait, embereket
gyógyít, kütyüket talál fel?
Vagy épp csak kíváncsi vagy
minderre?
Programsorozatunkon különleges
ifjú tudós és kutatónőkkel
találkozhatsz, megmutatjuk,
mindez nem csak a férfiak világa!

**Me gyünk szeizmológiai
és meteorológiai
központba,
csillagvizsgálóba,
gyógyszergyárba,
öslénykutató intézetbe,
rákkutató és agyi
aktivitást vizsgáló
központba – de
mindez csak ízelítő!**

A tudomány varázslatos
világába csak a legjobbak és
legelszántabbak léphetnek be!
A résztvevők száma korlátozott,
az érdeklődők közül felvételi
tesztrel vagy beszélgetéssel
választjuk ki azt a 20 diákot,
aki a képzést elvégezheti.

A képzésen való részvételt
oklevéllel igazoljuk.

KÖZÖSSÉGI MÉDIANAP

2018. OKTÓBER 19.
FEHÉRGYARMATRÉSZLETEK: WWW.DUE.HUmédiahálózat
due
a diákújságíró egyesület

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYAEurópai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÖBB, MINT ALÁÍRÁS

**MIÓTA VAGY DUE-TAG?
MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?**

Egy éve vagyok DUE-tag egy pályázatnak köszönhetően. Idén volt az első táborom, ami remélhetőleg nem az utolsó volt.

MIÓTA ÍRSZ A DUE TALLÓZÓBA?

Az első cikkem most szeptemberben jelent meg a Vlog-túra rovatban.

MIT TANULSZ?

Jelenleg gimnáziumba járok Fehérgyarmaton, ahol a 4. évetem kezdtem meg a nyelvi tagozatos osztályban.

**MIVEL FOGLALKOZOL
A DUE TALLÓZÓ MELLETT?**

Angol felsőfokú nyelvizsgára készülök. Ezen kívül néptáncok a Szatmár Táncgyűttesben, zongorára járok, és ha időm engedi, olvasok.

**EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL
BOLDOGGA LEHET TENNI:**

Cicák, minden mennyiségben.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

Vezetni járok, és versenyekre készülök az osztálytársaimmal.

**HOGY KÉPZELED EL MAGAD
ÖT ÉV MŰLVA?**

Öt év múlva reményeim szerint egyetemen leszek, ahol végre azt tanulhatom, amit szeretek. Emellett koncertekre járok, könyvesbolt túrákat tartok és megtanulok normálisan főzni.

**MIT SZERETNÉL MÉG
MINDENKÉPPEN KIPRÓBÁLNI?**

Mindenképpen szeretnék eljutni Izlandra, ahol végig járnám az egész országot átívelő túraútvonalat.

PANULIN BOGI**SIMONYAI LUIZA****MIÓTA VAGY DUE-TAG?**

3 éve találkoztam először a DUE-val. Azóta kétszer országos 3. helyezett lettem az év videós diákújságírója kategóriájában a DUE médiahálózat tehetségkutató versenyén rövidfilmjeimmel.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

Mivel 2015-ben még csak 12 éves voltam, és itthonról elég távol lettem volna a táborban, nem mentem. 2017-ben, mikor ismét harmadik lettem a pályázaton, a táborba is elmentem. Izgultam, mert senkit nem ismertem, de egyből befogadtak és azóta is tartó, szoros barátságokat kötöttem.

MIT TANULSZ?

2 éve a veszprémi Lovassy László Gimnázium német nemzetiségi

szakára járok. 10. éve tanulok németül és 6. éve angolul. Most az oroszral is (igaz csak szakköri kereteken belül), de foglalkozom.

**MIVEL FOGLALKOZOL
A DUE TALLÓZÓ MELLETT?**

Felvettek az iskolakórusba, és a női karba is. A népdaléneklést érzem igazán sajátomnak. Jelenleg 3 néptáncsoport tagja vagyok, heti 4 alkalommal járok táncra. Amit igazából szeretek, az a színház! 8 évesen vettem fel a Veszprémi Petőfi Színházba, egyszerre játszottam fiút és lányt az Oliver! Című musicalben. Játszottam még a Légy Jó Mindhalál!-ban (szintén musical), a Liliomban (Lujzaként, Lujzát). Azóta a veszprémi Pannon Várszínház 2 darabjában is szerepelek, a Képzelt riportban és a Dzsungel könyvében.

Jelenleg is próbaidőszakom van, a Csinibaba című musicalben kaptam meg Olga szerepét.

**EGY INSTANT TRÜKK,
AMIVEL BOLDOGGA LEHET TENNI:**

Az instant leves, mert imádom.

**HOGY KÉPZELED EL MAGAD
ÖT ÉV MŰLVA?**

5 év múlva a kedvenc énekesem, Shawn Mendes feleségeként képzelem el magam. DUE(ttet) alkotva énekelnék.

**MIT SZERETNÉL
MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI?**

Egyszer bemennék egy boncolásra, biztos izgalmas belülről az emberi test.

1956, ahogy a nagyapám látta

AZ UTÓBBI IDŐBEN CSODÁLKOZTAM RÁ, HOGY ÉVEIM SZÁMÁNAK GYARAPODÁSÁVAL ARÁNYOSAN NŐ AZ ÉRDEKLŐDÉSEM A TÖRTÉNELEM IRÁNT. KÜLÖNÖSEN ÉRVÉNYES EZ A CSALÁDI ANEKDOTÁKRA. AZ OKTÓBERI FORRADALOM ÉVFORDULÓJÁHOZ KÖZELEDVÉN ELHATÁROZTAM, HOGY MÁS SZEMSZÖGBŐL IS SZERETNÉM MEGISMERNI AZ ESEMÉNYEKET, KÍVÁNCSIVÁ VÁLTAM A KÖZVETLEN KÖRNYEZETEMBEN ÉLŐK EMLÉKEIRE, EZÉRT KÉZENFEKVŐ VOLT, HOGY NAGYAPÁMAT KERESSEM MEG KÉRDÉSEIMMEL. NEM KELLETT SOKAT KUTATNIA AZ EMLÉKEI KÖZÖTT, UGYANIS MÉG MINDIG ÉLÉNKEN ÉLT KÉPZELETÉBEN MINDAZ, AMIT NYOLCÉVES KISGYERMEKKÉNT MEGÉLT.

**Kovács Kármén, Forum Publicum,
a Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Hallgatói Magazinja, Budapest**

Nagyapám, Szilágyi János 1956-ban Balmazújvárosban élt, ami Debrecentől huszonkét kilométerre a Tisza irányában, a Hortobágy „mellyékén” fekszik. A forradalom idején harmadik osztályos általános iskolai tanuló volt. Most az általa mesélt történeteket adom közre.

„Még ma is látom magam előtt azt, amikor a forradalom másnapján a tanító nénink bejött az osztályterembe és a dobogón álló asztal tetejére feltette a tanári széket, majd felmászott rá és leakasztotta a falról a vörös csillagos, sarló-kalapácsos magyar címet, s onnan a magasból az olajos padlóhoz csapta, és azt kiáltotta: „MAGYAROK VAGYUNK! SZABADOK VAGYUNK!” A gipszből készült címer rengeteg darabra tört. „Menjetez haza és mondjátok meg a születeknek, hogy kitört a forradalom Pesten. Akinek van, tegye ki az ablakba a nemzeti zászlót. Nem kell iskolába jönnötök, majd üzenünk.”

Nagy örömmel és izgatottan szaladtunk hazafelé és kiabáltuk az utcán azt, amit a tanító néni mondott. Otthon találtam édesanyámat, aki a szomszédokkal épp a pesti eseményekről beszélgetett. Az utcánkban csak egy családnak volt telepes rádiója. Azt kivitték az udvarra és feltekerték

a hangerőt, hogy az ott gyülekező vagy arra járó felnőttek és nagyobb gyerekek hallgathassák a forradalmi híreket.” Felvetődött bennem a kérdés, hogy mit csináltak a gyerekek a hirtelen jött szünetben. „Sokat játszottunk a bátyámmal, unokatestvérekkel és az utcabeliekkel. Sárkányt eregettünk, fociztunk, sárpuskáztunk, bogánccsal dobáltuk egymást. Arra nagyon emlékszem, hogy az unokabátyám, aki három évvel idősebb volt nálam, felsőként már tanult oroszot. Ő azt a hírt kapta, hogy ezután már a német nyelvvél kell ismerkednie. Ennek örömeire segítettünk neki összetépni az összes oroszkönyvét.

Így teltek a napok, míg egy reggel nagy dübörgésre lettünk figyelmesek, ami a mi falunkban igen szokatlan jelenség volt. Mivel errefelé mindenki szekérral járt, csak elvélve láttunk másféle járművet. Éppen ezért izgatottan rohantunk volna kifelé a zaj irányába, de nagynénénk azt mondta, hogy csak akkor mehetünk, ha magunkkal visszük a tíz hónapos unokahúgunkat. Így a kisbabát beleraktuk egy vesszőkosárba és mar futottunk is a sarokra, amerről a zajt hallottuk. Ott már láttuk, hogy tankok jönnek Debrecen irányából és Tiszacsege felé tartanak. A tankokat hatalmasnak és

félelmetesnek láttam. Ahogy vonultak az úton, önkéntelenül elkezdtek követni őket a többi gyerekekkel együtt. Mikor kiértek a harci járművek a településről, visszaszaladtunk az unokatestvéremekhez. Ekkor nagynéném kérdezte, hol van a kislány. Görcsös rémület fogott el bennünket, mert akkor jutott eszünkbe, hogy a nagy ámulat közepette otthagytuk kosarastól az út szélén.

Természetesen nem mertük bevallani, hanem azt hazudtuk, hogy kinn van az udvaron. S mivel elhitte, gyorsan futottunk vissza az utca végébe, ahol hagytuk. Nagyon megijedtünk, mert már nem volt ott se a kosár, se a kisbaba. Kiabáltunk torkunk szakadtából. Kis idő múlva kinyílt egy kapu és egy idős ember azt mondta, elvitték a kislányt az oroszok. Elfelkérdtünk, remegtünk. Mi lesz most? Cikáztak a gondolataink. Hála istennek ekkor megszólalt egy néni és azt mondta, ne higgyünk

ennek az öreg cselédnek, ő vitte el a kis Erzsit nagyanánkhoz, amikor látta, hogy otthagytuk. Sokszor megköszöntük a néninek és sietve mentünk a kicsiért. Szerencsénk volt, mert nagyanánk éppen akkor akarta hazavinni az édesanyjának. Már több háznőre jártunk tőle, mikor utánunk kiáltotta: „El ne hagyjátok megint!” Azt, hogy néném mikor tudta meg Erzsi lánya 56'-os kalandját, a mai napig nem tudjuk. November

közepe táján megjött az üzenet, hogy ismét járnunk kell iskolába. Mikor beléptem az osztályterembe egyből észrevettem, hogy visszakerült régi helyére a vörös csillagos címer. Az osztályokat összevonták, már nem harmincan, hanem ötvenen voltunk egy tanteremben. Ezzel azt magyarázták, hogy nincs annyi tanító, mert elmentek vagy elvitték őket. Debrecenből küldtek helyettük újakat, így büntették őket. Sokáig éreztük még a forradalom hatását. Az emberek már nem jöttek rádiót hallgatni, a felnőttek sem beszéltek előttünk semmit. Az iskolában nem volt tüzelő, nekünk kellett vinni otthonról. S persze az unokatestvérem is tanulta tovább az oroszot. Bajban is volt szegény az iskolában, meg otthon is, mert nem hitte el neki senki, hogy elveszítette a könyveit. Amilyen gyorsan és mindent elsöprően jött a szabadság szele, ugyanolyan gyorsan távozott is. Csak reményvesztettséget, bizalmatlanságot hagyott maga után.”

Ez csupán egy történet a sok közül. A nagyapám története. Arra kérlek benneteket, hogy míg van kitől, kérdezzetek ti is, különben a feledés homályába merülnek ezek az értékes visszaemlékezések. Jó anekdotázást kívánok!

Utazni kell, de hogy érdemes?

A LEHETŐSÉGEK KORÁBAN ÉLÜNK. A VILÁG ORSZÁGAI KÖZÜL SZINTE BÁRHOVA ELJUTHAT MA MÁR AZ EMBER, KIZÁRÓLAG ANYAGI KORLÁTOKBA ÜTKÖZHET. DE MÉGIS HOGYAN HOZZA MEG AZ EMBER DÖNTÉST, EGYEDÜL MENJEN-E?

Honti Zsófia Katalin, GT Times, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának Lapja, Budapest

A kedvenc mondatommal válaszolok a fentebb említett kérdésekre: az attól függ... A döntés meghozatalánál előnyös végiggondolni, mit akarunk kihozni ebből az időszakból. Összeszedtem a legtipikusabb helyzeteket egy egyetemista számára.

Tanulmányi út pár hónapos részképzés, egy szemeszternyi csereprogram, avagy egy egész képzés külföldön töltése esetén az ember

maga sem tudja pontosan, mit akar, de azt nagyon. Általánosságban kijelenthetem, hogy a vágyak között ezek szerepelnek: legyen tele romantikával, kalanddal, természetesen sok örült történet szegélyezze ezt a különleges időszakot, hogy legyen mit mesélni az unokáknak is. Jobb esetben ez együtt jár minimum egy (társaságfüggő, hány) új kultúra behatóbb tanulmányozásával, a világ megismerésével, és saját komfortzónánk tágításával is. Vannak,

akik párkapcsolattal rendelkeznek, és vannak, akik tanulni mennek kifejezetten. Tőlük elnézést kérek a többség nevében. Ugyanis akiknek párjuk van, sokkal kevésbé hagyják el az anyaföldet, nincsen ugyan statisztika a birtokomban, de a baráti körömből ki tudok indulni. Akik pedig a csúcstejüket akarják első sorban edzeni, azokat kisebb mértékben fogja felizgatni az előbb emlegetett séma. Menjetek egyedül! Sokkal könnyebb levetkőzni azt az

arcot így, amikbe beleszoktatok a gyerekkori vagy gimis baráti társaságokban, esetleg az otthonotok melegében. Itt nem lesznek kapaszkodók, el kell fogadnotok, és szerencsés esetekben közel kell engednetek másokat, sőt magatokat is el kell fogadtatnotok. Kizárólag akkor érdemes "vinni valakit", ha nem áll közel még annyira hozzátok, és nem ismeritek, szinte csak látásból. Ekkor viszont egy hatalmas előny kerekedik ki a végén:

mégpedig az, hogy együtt jöttök haza. Ez persze a kialakult kapcsolat függvényében lehet hátrány is. Az utóbbi verzióknak van egy fokkal felnöttebb verziója: az önkéntes program. Itt általában a fenti attribútumok keverednek egy nagyobb volumenű érési és tapasztalási vággyal is. Ugyanakkor ezt már bátran beírhatjuk munkatapasztalat önéletrajzunkba is, és dicsekedhetünk vele mindenütt. Itt is ugyanazt tudom ajánlani,

menjete egyedül, csak extra esetekben engedjétek, hogy osztozzatok ismerőseitekkel ezen a csodán. A harmadik típus a szakmai gyakorlat, avagy azon kívüli teljes állásos történet, ahol tényleg helyt kell állni. Itt az arányok "felborulnak", azaz érettebb irányba tolódnak, és kiegészülnek a hierarchiába való beilleszkedéssel. Mit is jelent ez? Kihívást, hogy heti 40 óra mellett hogyan lehet a legtöbb kalandot, élményt kihozni az adott idegen országból, városból úgy, hogy megfelelj a munkahelyeden. Csakis egyedül!

Mindemellett van a klasszikus verzió: mikor összeverődtek a csapattal, és tervezett vagy kevésbé letisztult keretek között nekivágtok a világnak. Érdemes 8-9 főnél nem többel menni, ott a sok különböző egyéniség többet ront, mint amennyit hozzászerez, és csak bonyolódnak a dolgok. Végül pedig a ráadás: a jó öreg "utazzunk magáért az utazásért" hosszabb időn keresztül. Csak haladó, önálló és vagány próbálkozóknak! Itt tényleg magatokra hagyatkozhattok. Itt vannak tényleg a legkevésbé behatárolva a lehetőségeitek. Hiszen beilleszkedhettek menet közben egy utazó csapathoz, maradhattok egyedül, elkerülhetitek a várost, aludhattok a mezőn. Lehet spirituális, pénzköltős, csajozós vagy önfejlesztő út is, de még sorolhatnám. Egy szó, mint száz, ahogy lejött a fenti bekezdésekből, szívem szerint mindenkit megkérném, hogy menjen egyedül!

7 tipp, amivel produktívabb lehet az életedek

Schmidt Tímea, Miújság.zip,
a Marosvásárhelyi Sapientia
Diáklapja, Marosvásárhely

1. MINDEN A REGGELLEL KEZDŐDIK

Ahhoz, hogy minél hatékonyabbak legyetek, fontos, hogy jól induljon a napotok. Az előző számban olvashattatok arról, hogy hogyan alakítsatok ki egy reggeli rutint. Ha már ez megtörtént nyert ügyetek van, ugyanis a napotok sokkal gördülékenyebben fog telni.

2. HASZNÁLJATOK NAPTÁRAT!

Fontos, hogy rendszerezétek a teendőket, ugyanis ha átlátjátok, mi mindent kell véghez vinnetek, sokkal könnyebb lesz megvalósítani. Jegyezzétek be a naptárba a programjaitokat, illetve határidőket, és használjátok szinkódót. És igen, azért vastagítottam meg, mert nagyon fontos, ugyanis ha minden színnek megvan a jelentése (zöld - ráér, sárga- minél hamarabb, piros - sürgős), és ezekkel beszínezzitek a teendőiteket, sokkal jobban átlátjátok majd.

3. SPORTOLJATOK!

A sport serkenti az agy működését, úgyhogy nem is kell magyaráznom, hogy miért is van a sportnak fontos szerepe a produktív életben. Tehát menjete el szaladni, biciklizetek, járjatek fitnessszelni, sőt mitöbb, túrázzatek a barátokkal.

4. TEGYETEK RENDET!

Annak érdekében, hogy minden tiszta legyen a fejeteekben, szükség van arra, hogy rend legyen körülöttetek, legfőképp az íróasztalotokon, vagy ahol épp tanultok. Tehát tegyetek rendet magatok körül, és hamar észreveszitek majd a különbséget.

5. TANULJATOK MEG NEMET MONDANI!

Csak annyi programot vállaljatok be, amennyihez valóban van energiátok. Semmi értelme mindenre bólogatni, és egy láthatatlan listát írni a napi teendőkről, hiszen amire nincs elég időtök, azt nem tudjátok megfelelően elvégezni. A sok összezsapott munka még nem jelent produktivitást. Amit lehet, utasítsatok vissza, vagy halasszátok el, és inkább koncentráljatek jobban, de kevesebb dologra.

6. POZITÍV TÁRSASÁG

Ha pozitív emberekkel vagytok körülvéve, akik segítenek az előre jutásban, akkor jó helyen vagytok. Viszont ha olyan emberek társaságában vagytok általában, akik akadályoznak a mindennapokban, vagy pesszimisták, akkor amennyire lehet változtassatek a baráti körötökön, vagy próbáljatek rávenni őket a pozitív gondolkodásra. A sok negatív energia nem fog jól tenni.

7. JUTALOM

Minden siker után jutalmazd meg magad egy aprósággal legyen az egy jó sütemény, egy új ruhadarab, egy kiadós "Meki" menü, bármi, ami jó esik. Ha tudod, hogy egy jól végzett munka után jutalom vár, másképp fogsz hozzáállni, vagyis sokkal buzgóbb leszel.

Habók Lilla:

„Itt tanultam meg az újságírás alapjait”

2019-BEN 30 ÉVES LESZ A DUE, HÁROM ÉVTIZED PEDIG HATALMAS IDŐ. AZ ESZTENDŐK ALATT GENERÁCIÓK NŐTTEK FEL EGYESÜLETÜNK SZÁRNYAI ÉS PERSZE A NYÁR SZÁMTALAN LEGJOBB TÍZ NAPJA ALATT. A 2000-ES ÉVEKBEN VELÜNK VOLT HABÓK LILLA IS, AKIT A DUE INDÍTOTT EL ÚJSÁGÍRÓI PÁLYÁJÁN. IDŐKÖZBEN NEVELÉSTUDOMÁNYBÓL DOKTORÁLT, DOLGOZOTT A T-SYSTEMSNÉL, AZ OKTATÁSI HIVATALBAN, SZABADIDEJÉBEN SZÍVESEN SEGÍT ÉS ÖNKÉNTESKEDIK, ÉS IMÁD TÁNCOLNI.

HOGYAN KERÜLTÉL A DUE-BA?

Az ezredforduló környékén több újságírótábort is kipróbáltam. Egy barátnómmal, Tóth Enikővel, Encsivel beszélgettünk először, hogy jó lenne kipróbálni a DUE-t. Fogalmunk sem volt arról, hogy mi ez a három betű, aztán jött a 2001-es médiatábor. Bár nem egy csoportba kerültünk Encsivel, mindketten nagyon élveztük. Egészen az érettségig, 2006-ig a nyaraim meghatározó része maradt.

hogy kérdőjelet kellett tennünk az újságban a bizonytalan hitelességű cikkek mögé.

AZÓTA IS TARTOD A KAPCSOLATOT A TÁBORLAKÓ BARÁTAIDDAL ÉS A TÁBORVEZETŐKSEL?

Igen, hiszen remek éveket töltöttünk együtt. Lancz Szandival, Szaszával, aki a legjobb barátnóm volt, mostanában szeretnék újra találkozni. Papp-Kuster Ádámmal is a táborban ismerkedtem meg, őt nemrég elhívtam egy újságírói szakmai rendezvényre is, előadónak. A táborvezetők közül Herczeg Zsoltival beszélek ma is sokat. Úgy alakult, hogy az anyukám lett Zsolt fiának a bébiszittere. Vannak olyan táborozók is, akiket sajnós azóta sem láttam, de hiányoznak: például Tóth Bori, akit Sörinek becéztünk, vagy Rác Anikó „Eperke”.

MÁS VOLT AZ ÉLETETEK FIATALKÉNT 15-20 ÉVVEL EZELŐTT?

Annyiban mindenképpen, hogy nem volt telefonunk, tehát sokkal ritkábban tudtuk egymást elérni. A DUE-s táborozók még 2001-ben is kézzel írtak egymásnak levelet, borítékban küldtünk egymásnak nagy nehezen előhívott fotókat, amelyekről persze alig lehetett másolatot csinálni.

MIÉRT SZERETTÉL DUE-S LENNI?

Azért, mert egyrészt a táborokban nagyon sok mindenben kipróbálhattam magam. Voltam újságíró, tévés és rádiós csoportban

is, annak ellenére, hogy mindig irtóztam az élő beszédől és a kamerától. A DUE-ban azonban le tudtam győzni a félelmemet. Másrészt olyan helyekre jutottunk el a Kulissza Gerilla Brigáddal (KGB), ahová sosem juthattam volna be: megnéztük a Coca-Cola gyárat, és egy állateledelgyárat is. Ráadásul mindezt egy összetartó csapatban, jó barátok között élhettem át.

TUDDAD HASZNOSÍTANI A SZAKMÁBAN A DUE-BAN TANULTAKAT?

Tulajdonképpen az újságírás alapjait az egyesületben, a táborokban tanultam meg. Mai napig eszembe jut, hogyan írtunk makulátlan hírt, tudósítást. A rádiós gyakorlatoknak is lett haszna, ugyanis ma már újságíróként dolgozom a HWSW informatikai hírmagazinnál, és több rádiós nyilatkozatomban fel tudtam használni a DUE-ban kapott ismereteket.

MINDEN DUE-S ÉLETÉBEN FORDULÓPONT AZ ELSŐ TÁBORA. SZÁMODRA IS EMLÉKEZETES VOLT?

Természetesen. Akkoriban Varga G. Gábor (VaGa) bulvár-újságírócsoportot vezetett, először éppen 2001-ben. Lehoztunk egy cikket, amiben az egyik táborvezetőt rossz színben tüntettük fel. Ennek a következménye az lett, hogy tábori sajtópert indítottak ellenünk! Nagyon féltünk, hogy mi lesz ennek a vége, de egy showmüsortól volt szó, komplett bíróági „tárgyalással”. A „per” eredménye az lett,

„MENNYIRE VAGYUNK TARTÓSÁK?”

TÖBB HÓNAP VÁRAKOZÁSI IDŐ AZ ORTOPÉDUSHOZ, TÖBB ÓRÁS CSÚSZÁS A RÖNTGENNÉL. ÚGY GONDOLOM, SOKUNKKAL MEGTÖRTÉNT MÁR, HOGY FÁJLALTA A HÁTÁT, MÉGSEM TUDTA IDŐBEN KIVIZSGÁLTATNI. A LEGJOBB AZ LENNE, HA OTTHON ELLENŐRIZHETNÉNK MAGUNKNAK, HOGY VAJON GERINCFERDÜLÉS VAN-E KIALAKULÓBAN, VAGY MÁSRÓL VAN SZÓ. BÓR DORINA ÉS KOCSIS ÁBEL MEGALKOTTAK EGY OLYAN SZERKEZETET, AMI EZT LEHETŐVÉ TENNÉ.

Ismerős az érzés, amikor a megbeszélés hosszúra nyúlik? Az ehhez hasonló élmények fájdalmas nyomot hagyhatnak az ember hátában, sőt! Sokszor ez nem csak egy egyszerű hátfájás, hanem a gerincferdülés egyik alaptünete. Ezen probléma kezelésére és felismerésére alkotott meg két diák egy szerkezetet, a Tolit. Otthoni és iskolai mérésekre fejlesztette ki az eszközt Dorina és Ábel a 26. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyre, ahol el is hozták az első díjat.

A projektnek a Mennyire vagyunk tartósak? címet adták, míg a találmánya a Toli névre hallgat. De mi is az a Toli? Ez egy vizsgáló eszköz, amivel lemérhetjük magunknak a gerincgörbületünket. Végig kell vezetni a háton, aminek a vonalát egy a fiatalok által irt program jeleníti meg számítógépen. A pontosság meghatározásának érdekében rengeteg kísérletet végeztek. „Végigtoltuk egy egyenes mentén többször és ebből lett ezer mérési adatunk. Ezt ábrázolni kell egy úgynevezett Gauss-görbén és ebből kijön az, hogy az esetek hány százalékában van, hány centiméter alatt az eltérés. Nálunk ez 0,4 cm lett a végére. Elméletileg ez alatt a hibahatár alatt vagyunk, amin a lakossági használathoz pontosítani kellene” – magyarázta a fiú.

Az ötlet nem is születhetett volna jobb helyen, mint a Magyar Tudományos Akadémia egyik termében. „Egy előző közös projektünk díjátadóján ültünk és nagyon

hosszú volt, sokat beszéltek. A terem szélén kariatidák álltak és róluk jutott eszembe, hogy kéne egy gerinces projekt” – emlékezett vissza Dorina. De kinek jut eszébe egy oszlop helyett alkalmazott nólakról, hogy belekezdjen egy gerinccel kapcsolatos műszer megalkotásába? Ábel szerint, ha az ember ilyesmikkel foglalkozik, megtanul nyitott szemmel járni. „Akármerre megyünk, figyeljük azt, hogy mire lehet szükség.”

Természetesen a találmányban van potenciál, lehetne belőle termék is. Mindazonáltal Ábel úgy gondolja, hogy ehhez „le kellene fejleszteni egy valódi terméket, amit önerőből nem lehet, szóval akkor lehetne, ha befektető jönne, ha még lennének embereink és mi is extrán nagy munkát bele tudnánk fektetni, amit viszont az egyetem mellett nem biztos, hogy lehet.” Fontos kérdés az is, hogy „a piaci részt mennyire tudná betölteni a Toli és létezik-e egyáltalán ilyen rés” – mondta Dorina.

A projekt elkészítésében segítséget is kapott a két barát, méghozzá a középiskolai fizika tanáruktól, Lang Ágota tanárnőtől. „Ő segített abban, hogy abban az időben aktívan a projekttel foglalkozhassunk. Tartotta bennünk a lelket, ő egy igazi projektvezető tanár. Nagyon jó ebben” – mesélte a lány.

Elmondták, hogy a készítési folyamat nem szakkör szerűen zajlott, hanem amikor közeledtek a leadási határidők, akkor 2-3 hétig folyamatosan erre összpontosítottak.

Elmondásuk szerint nem volt olyan idő, amikor fel akarták adni. Azért kezdték el csinálni, mert szeretik, és ha valakiben van annyi kitartás, akkor be is fejezi. Ők is ezt tették.

A „Mennyire vagyunk tartósak?” nevű projekt másfél, lassan két éve volt már. Az alatt az idő alatt nem találkoztak olyan céllal, hogy ily módon engedjék szabadjárá a kreativitásukat. Dorina a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki karán, míg Ábel az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai karán tanul. A fiatalok elmondták, hogy jelentek a tanulmányaik és az egyetem meghatározó az életükben, így nem valószínű, hogy közös projekten fognak dolgozni a közel jövőben.

(Vida Zsanka)

KÍNÁT IS LENYŰGÖZTE AZ E-FÁSLIVAL

**TE IS BIZTOS ÉREZTED MÁR MAGAD
KELLEMETLENŰL, MIKOR BOROGATNOD
KELLETT VALAMELYIK TESTRÉSZEDET,
MERT A FÁJDALMAT FOKOZTA A TŰL
HIDEG VAGY MELEG BOROGATÁS.
SZEGEDI MELINDA IS EZZEL
A PROBLÉMAVAL KÜZDÖTT, MIKOR
MEGALKOZTA FORRADALMI ÖTLETÉT.**

Melinda mindkét szülője orvos. Bár sosem érezte azt, hogy kötelezően erre a pályára kéne lépnie, az mindig is egyértelmű volt számára, hogy a dokik sorában a helye. Sokat köszönhet a szüleinek, akik segítettek neki kitágítani az ismereteit természettudományok terén. „Ez olyan mint a puzzle, először a szélét rakja ki az ember, mert az a könnyebb része, aztán jöhet a belseje. Apukám segített a szélében, az iskola pedig a belső részeket építette.”

A puzzle még nem teljes: az áhított cél a neurológusi (idegrendszeri) rendellenességekkel foglalkozó orvos) karrier. Szeretné például az Alzheimer-kórt kutatni, és gyermekgyógyászatra specializálódni.

Bár Melinda még csak gimnazista, de ötletével már így sokat hozzáadott a gyógyítás területéhez. Bár az e-fásli még csak egy ötlet, és tömeggyártásra egyelőre nem alkalmas, de egy tőkebefektető cég már meglátta benne a lehetőséget. Melinda már kapott is egy meg nem nevezett összeget további kísérletezésekre, és az e-fásli prototípusának továbbfejlesztésére, hogy a termék egyszer forgalomba hozható legyen. Ha minden a tervek szerint megy, a

Semmelweis Egyetemmel közreműködve fogja megvalósítani és tökéletesíteni az elképzeléseit az elkövetkezendő évben.

A fásli ötlete először 2016-ban merült fel benne, miután egy testnevelés órán kellemetlen baleset érte. Az orvos a pihentetés mellett hideg borogatást javasolt. Ezt a legtöbb háztartásban fellelhető gélpárnával tette, aminek kék színe leginkább a tengerre emlékeztet. „Amellett, hogy kellemetlen érzés a fagyasztóból kivett tasakot a bőrünkre rakni, és kimutatottan a szöveteket is roncsolja, túl hamar felveszi a szoba hőmérsékletét.” A gélpárna ezen tulajdonságai vezették odáig, hogy isteni szikraként pattanjon ki az e-fásli ötlete a fejéből. Ez igazából nem is egy fásli, hanem egy hűtő-fűtő szerkezet gyulladásokra, ficamokra, és egyéb kényes területekre, amiket ilyen módon lehet gyógyítani. A szükséges kutatásokban az apukája segített neki, de a munka emberes része az ő neve mellé írható.

Ötletével először a 26. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Versenyen indult mindössze

16 évesen. Második helyezést érte el, ennek köszönhetően jutott el Kínába a nemzetközi versenyre, ahonnan csillogó aranyéremmel térhetett haza 2017-ben. „A mentoraim megkérdezték, hogy minden rendben működik-e. Azt mondtam: igen, de én is csak bíztam benne, mert a versenyt megelőző napon nem sikerült elindítani” – mesélte Melinda. Azóta is dolgozik az e-fáslin, ami a jövőben egy újabb okoseszköz lehet a nappalink polcán. A fásli legfőbb tulajdonságai között tartozik, hogy személyre szabja a kezelés típusát, ennek szabályozásában segít a fáslihoz tervezett alkalmazás is.

Eddig egyedül Melinda próbálta ki a fáslit, egy újabb balesete után – elmondása szerint szépen tette a dolgát a prototípus. Ha továbbra is minden ilyen jól fog működni, akkor elkezdődhet az embereken való tesztelés, és mire kettőt pislogunk, a mindennapjaink részévé válhat az e-fásli.

(Szalai Bogi)

QUIMBY:

„A LELKÜNK KI VAN ÉHEZVE A SZÍNHÁZI KÖZEGRE”

A QUIMBY HÁROM ÉV PIHENŐ UTÁN ÚJRA ELFOGLALJA AZ ORSZÁG NAGYOBB SZÍNHÁZAIT: INDUL A QUIMBY TEÁTRUM. ÉRDEKESSÉGE, HOGY LEGINKÁBB AZOK A DALOK KERÜLNEK ELŐ, MELYEK A ZAJOS KÖZEG HELYETT A MEGSZENTELT FIGYELEMRE VÁGYNAK ÉS A SZÍNHÁZ INTIM KÖZEGÉBEN BONTAKOZHATNAK KI IGAZÁN. A 11 ÁLLOMÁSOS TURNÉ OKTÓBER 18-ÁN KEZDŐDIK, ZÁRÓAKKORDJA PEDIG DECEMBER 8-ÁN LESZ A VÍGSZÍNHÁZBAN. VARGA LIVIUSZ ARRÓL IS MESÉLT, HOGY MÁR ÚGY VÁRJA A KEZDÉST, MINT A KISGYEREK A KARÁCSONYT.

HONNAN JÖTT A QUIMBY TEÁTRUM ÖTLETE?

A Quimby mindig is egy kísérletező zenekar volt, így hát „játszóterekkel” is elkezdünk kísérletezni. Azt gondoltuk, hogy nem lehet, hogy csak a klub vagy a fesztivál van, biztosan létezik valamilyen más megjelenési módja is a muzsikának, ahol újabb és újabb dolgokat lehet kitalálni. Ilyennek bizonyult a színház is. Arra gondoltunk, hogy egy olyan helyen, mint a színházban, ahol nyugalom van, és a csönd igazán csönddév tud válni, ott másféle számok jelenhetnek meg, és más módon nyilvánvalóan is. Így esett a választás arra, hogy Teátrumot is csináljunk.

A KONCERTEKHEZ KÉPEST MIBEN MÁS A TEÁTRUM TURNÉ HANGULATA?

Ez is koncert, de azért azt tudni kell, hogy itt az előadómód sokkal moderáltabb. A számok kiválasztása is már azzal az igénnyel történik, hogy itt a színházban minden érzékenyebben szól. Ahogy szoktam mondani: a leejtett radír is zenei hang. A Teátrum lehetővé teszi az olyan érzékeny számoknak és közjátékoknak eljátszását, amelyek egy fesztivál színpadán nem megengedhetők. Egész egyszerűen nem ugyanaz az energiamezeje a két helynek. A több figyelmet igénylő, érzékenyebb dolgok közül sokkal több befér egy ilyen programba, míg a fesztiválon nyilvánvalóan a nagy flow, a nagy sodrás kell, hogy a fő vezérelv legyen.

VAN OLYAN DALOK, AMIT KIFEJEZETTEN JOBBAN ESİK A SZÍNHÁZ KÖZEGÉIN BELÜL ELŐADNI?

Oh, számtalan. Többek között ilyen például a Mari, vagy a Hajnali pszicho.

Illetve az is igaz, hogy van, amit színházra alkalmaztunk, mondjuk a példa kedvéért, a Hallelujának van egy kimondottan színházi változata. Ennek van egy lassabb, de mégis hip-hopos lüktetése, egy sokkal bujkálóbb valami, ami jobban illik egy olyan környezetbe, ahol az emberek nem ugrálnak, hanem plüss székeken ülnek.

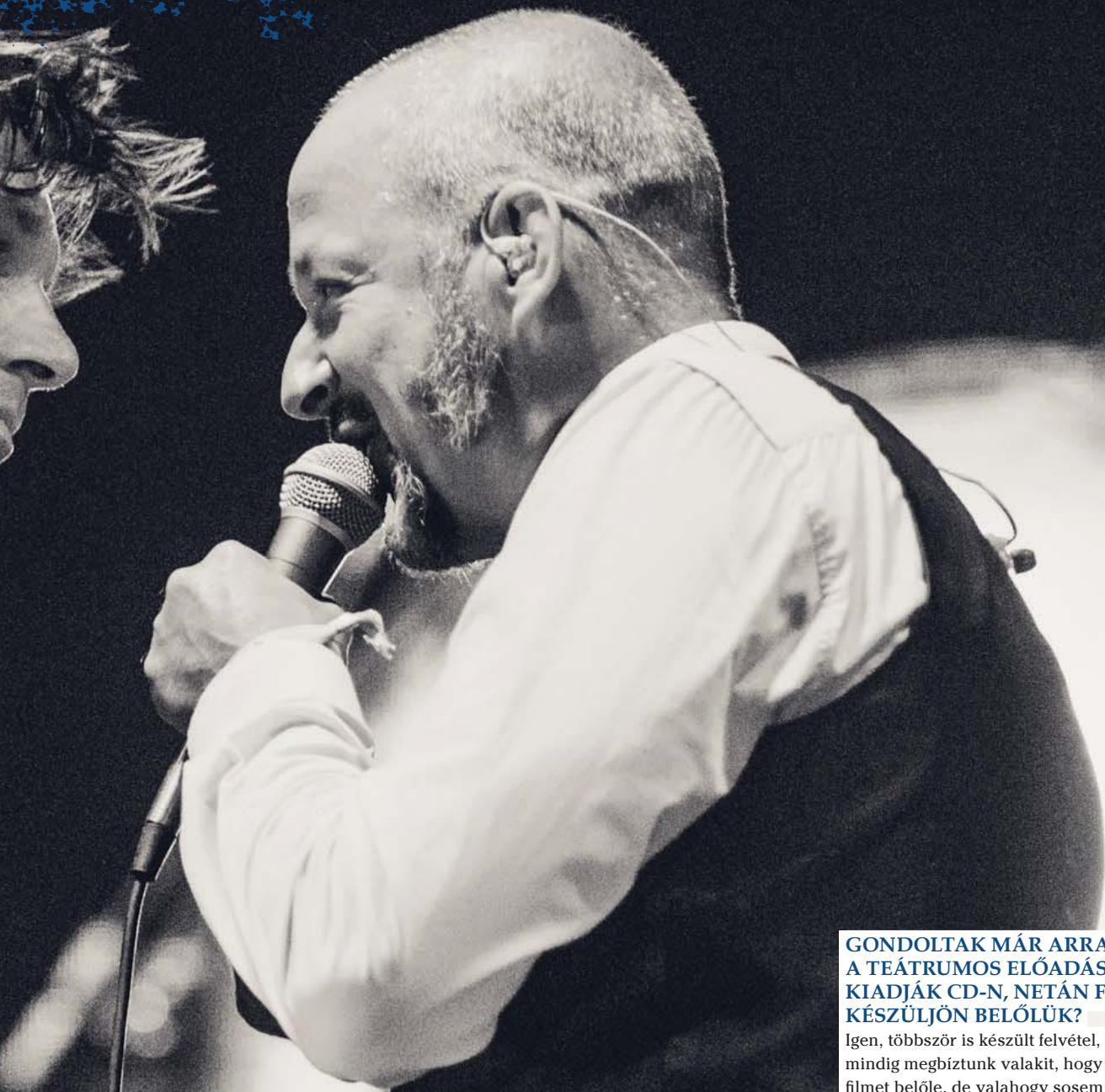
MELYIK ÁLL KÖZELEBB A SZÍVÉHEZ, A TEÁTRUM TURNÉ KONCERTJEI, VAGY INKÁBB A FESZTIVÁLOSABB, ENERGIKUSABB KONCERTEK?

Ez nehéz kérdés. Kicsit olyan vagyok, mint aki imádja mind a négy évszakot, tehát az ősz végén már várom a telet, tél végén már a tavaszt, és így tovább. Másfél-két évente írunk egy új Teátrum-műsört és mire ez az idő

eljön, addigra már mindenki ki van éhezve az igazi Teátrum-játéokra. Nem is tudok rangsort tenni a Teátrum vagy a többi koncert között. Most pedig, hogy közeleg a Teátrum, már úgy várom, mint kisgyermek a karácsonyt.

ŐRIZ EMLÉKEZETES PILLANATOKAT AZ EDDIGI TEÁTRUMI KONCERTEKRŐL?

Mindig van valami, ami emlékezetes. Leginkább, amikor turnétemetés során megtréfáljuk egymást. A színházi világból vettük ezt a szokást, ahol az utolsó előadás temetésén a színészek egymással viccelődnek. Ezek olyasfajta gyermeki csintevések, amelyek megnehezítik esetleg az előadást. Gondolok itt a megfelelő helyre elhelyezett tárgyak, megfelelő helyre elmondott végzavak megcserélésére. Ezekkel

kapcsolatban szoktunk mi is borsot törni egymás orra alá. A legjobb emlékekhez pedig hozzá tartozik, hogy a színházi környezet lehetővé teszi, hogy a számok között néha megnyilvánuljunk apróbb színészi játékokkal, sketchekkel, vagy rövidebb jelenetekkel. (Ez egyébként idén sem lesz máshogy.) Az egyik kedvencem ezek közül, amikor Dódi egy agysebészt alakított, én voltam a páciense és kutyává varázsolt és hasonlók. Ennek komoly technikai háttere volt, a nevetetés volt a lényege, és egy-egy célzatos mondattal az emberi gyarlóságokat is pellengérré állítottuk.

MINEK TUDHATÓ BE A 3 ÉV KIHAGYÁS?

Közbejött egy jubileum. '16-ban lett 25 éves a zenekar, jött egy Aréna koncert, ezt követően az ahhoz kapcsolódó új vizuállal

elindult egy turné, pont, amikor kijött volna a következő Teátrum. Egyébként félévente szokott lenni, de ahogy mondtam, ez nem teljesen rendszeres, például az ilyen különleges események ezt tolni tudják. A műsor egyébként akkor is ugyanúgy készült, de egy kicsit elnapoltuk, hogy a zenekar 25. születésnapját kellően tudjuk megünnepelni.

NEM LESZ FURCSA EGY NAGYOBB KIHAGYÁS UTÁN VISSZATÉRNI A SZÍNHÁZI KÖZEGBE?

Egyáltalán nem, sokkal inkább az öröm van bennem, mint a furcsaság. Azért ezek mégis csak Quimby-számok, és a lelkünk már ki van éhezve erre a speciális módozatra, a színházi közegre. Az idei műsor rendhagyó lesz, nagy izgalommal kezdődtek el a héten a próbák és még van előtünk jó pár.

GONDOLTAK MÁR ARRA, HOGY A TEÁTRUMOS ELŐADÁSOKAT KIADJÁK CD-N, NETÁN FILM KÉSZÜLJÖN BELŐLÜK?

Igen, többször is készült felvétel, amivel aztán mindig megbíztunk valakit, hogy csináljon filmet belőle, de valahogy sosem készült el. Ettől eltekintve ez egy állandó tervünk. Most is azt mondhatom, hogy ezt biztosan felvesszük és biztos kiadjuk, de hát majd meglátjuk, hisz láthatólag azért a Quimby környékén is dolgozik a kisördög néha.

ÉS FELMERÜLT MÁR, HOGY BŐVÍTSÉK A TURNÉBAN RÉSZTVEVŐ SZÍNHÁZAK LISTÁJÁT?

Igazából ez nem rajtunk múlik, bizonyos paramétereknek meg kell felelnie a színházaknak. Eredetileg mi is 10 alkalmat gondoltunk, de végül 11 lett, mert találtunk még egy helyet, ami megfelelt. A színházak listáját máskülönből lehetne bővíteni, ha valamelyik színház meghívna ezt az előadást magához. Természetesen mi erre nyitottak vagyunk.

(Payer Réka)

HUNGARIKUMOK

ami csak a mienk

AMIKOR OTTHON A NAGYMAMA AZT MONDJA, HOGY NE EDD LE SZEGEDI PIROSPAPRIKÁVAL FŰSZERZETT HALÁSZLÉVEL A HALASI CSIPKETERÍTŐJÉT, MIKÖZBEN ARRÓL OLVASOL HANGOSAN, HOGY MILYEN TERMÉSE VOLT TOKAJI SZŐLŐ ÜLTETVÉNYEKNEK, ÉS NAGYPAPÁD CSAK ANNYIT MOND, „MILYEN JÓ IS AZ A TOKAJI 6 PUTTONYOS ASZÚ”, AKKOR ÉLHETSZ A GYANÚPERREL, HOGY EZEK A DOLGOK EGY TÖBB GENERÁCIÓN ÁTIVÉLŐ ÉRTÉKTÁR RÉSZEI. DE MIK EZEK A DOLGOK, AMIK MINDEN MAGYARNAK UGYAN AZT A JELENTÉST HORDOZZÁK?

Mindig is volt és lesz, amire mi, magyarok büszkék lehetünk, ilyen sporteredményeink, tudósaink, találmányaink, ételeink, gyógyvizeink, amik közül sok dolog a hungarikumok közé került. Ez a szó egy gyűjtő fogalom is, hiszen olyan mérvadó dolgok kerülhetnek ebbe a kategóriába, amik az országunkhoz és a kultúránkhöz szorosan kapcsolódnak. Ha le szeretnénk egyszerűsíteni, akkor akár azt is mondhatjuk, hogy ezek a termékek Magyarország

védjegyei. Arra, hogy ezeket az értékeket hivatalosan is összegezni kívánó rendszert alkossanak, egészen a kétezres évekig kellett várnunk, hiszen széles körű társadalmi és szakmai egyeztetés folyt azokról a termékekről, amik ebbe a kategóriába eshettek. Ezeket a kutatásokat egy törvény fogatosította 2012-ben, aminek jelentősége abban áll, hogy megteremtí a jogi hátterét a magyarság számára fontos értékeknek. Mindezek mellett hozzájárul a receptúra,

az előállítási mód szakszerű, tradicionális végbevételéhez, hagyományok megőrzéséhez, és nem utolsósorban ahhoz, hogy a hungarikumok mindenki számára ismertek legyenek. Ugye te sem vagy gondban, ha megkérdezik, mi az a hungarikum? Nem kell aggódnia, szerencsére van egy pár ilyenünk, de illik tudni, mik is ezek pontosan, vagy kezdjük inkább onnan, hogyan válhat azzá valami?

Tehát, adott egy remek szabolcsi almából készült almakompót, ami már jó régen a nagymamád, vagy az ő nagymamája, sőt ük-ük és déd-déd családjától öröklődő receptúra szerint készül, és te úgy gondold, hogy ez egy olyan jelentőségű finomság, amivel a hazádat tudod azonosítani, és büszkén mutogatni, hogy ez 100% magyar, akkor egy meghatározott formanyomtatványon javasolhatod, hogy ezt az almakompót vegyék fel a hungarikumok listájára. Ez után kissé bürokratikusá

fordul a dolog, hiszen ez a nyomtatvány eljut a Hungarikum Bizottsághoz, akik először értéknek sorolják, akár megyei, akár tájegységi, akár helyi szinten az adott dolgot. Először ennek az almakompótnak nemzeti értékkel kell válnia – így kerül a Nemzeti Értéktárhoz –, majd csak ez után nyerheti el a hungarikum címet. Itt még nem ért véget a dolog, hiszen a nemzeti értékkel válás sem könnyű, mégpedig azért, mert annak a kompótnak ki kell fejeznie azt, hogy a Szabolcsban megtermett alma prémium minőségű, hazánk tájegységi sajátossága. Ezen kívül a konzerválása és receptúrája generációkon átívelő, és mivel a történelemlékek már így is vaskosak, csak azért nem kerülhetett bele, hogy mennyire finom, mert nem volt annyi oldal.

CSAK A HUNGARIKUMOK AZ IGAZI ÉRTÉKEK?

Minden bogár rovar, de nem minden rovar bogár. Így van ez büszkeségeinknél is. Minden hungarikum nemzeti érték, de nem lehet minden nemzeti érték hungarikum.

Fontos tudni, hogy a hungarikum mozgalom alulról felfelé építkező rendszer. A nemzeti értékek – legyen az tájegységi, települési, ágazati –, éppoly fontosak, mint a hungarikumok, amik a nemzeti értékek királyai. Mindegy, hogy milyen jellegű az érték, lehet az agrár- és élelmiszergazdasági, ipari és műszaki megoldásokhoz tartozó, sporthoz, természeti környezethez, turizmushoz és vendéglátáshoz, egészséghez és életmódhoz, épített környezethez vagy

kulturális örökséghez kapcsolódó érték, az akkor is, magyar egyedi és jelentőséggel bíró.

Nem csak az országos ismeretség hungarikumok számítanak „igazi” értéknek. Egy település közössége számára a saját, helyben megtalálható értékei fontosak igazán, ezek azok, melyeket már ők is ismertek, a mostani lakosok számára is meghatározóak, és szeretnék, ha unokáik is ismernék, mert a sajátjuknak vallják azt, büszkék rá. Azon értékek, amelyekre egy – akár falu vagy város –, közössége mondja azt, hogy márpedig ez kiemelkedő, és mindenképpen jobban számon kellene tartani, azok a termékek bekerülhetnek a helyi, vagy települési értéktárak kategóriába. Ha több ilyen dologról beszélhetünk lokálisan közel eső büszkeségek tekintetében, akkor azok összefoglalóan bekerülhetnek a tájegységi értéktárak körébe. Ennek a folyamatnak csúcsa az, hogy a végén nemzeti értékkel avanszáljanak, hogy egyszer majd hungarikum legyen belőlük. Közös feladatunk, hogy értékeinket a jövőben is megtalálhassuk saját, természetes közegükben, azokon a tájakon, ahol születtek, azokban a közösségekben, amelyek megalkották és máig odafigyelnek rájuk, hogy unokáink, dédunokáink is ismerhessék és láthassák ezeket az értékeket.

IGEN, IGEN, DE MÉGIS MITŐL LESZ AZ ALMAKOMPÓT BIZTOSAN NEMZETI ÉRTÉK ESETLEG HUNGARIKUM?

A folyamat elindításához –, ami, mint tudjuk, a siker kulcsa –, az elindulás, ebben az esetben

az, hogy az egész jogi procedúrán átívelő végrehajtási rendeltben megadott melléklet kitöltésre kerüljön. Akármennyire hangzik ez ómagyarul, itt nincs másról szó, csak a felterjesztő adatainak megadásáról, ami két perc alatt abszolválható. Ez többek közt azért szükséges, hogy még pontosabban lehessen a későbbiekben az értéktár internetes felületén keresni. Na de azért a melléklet tartogat izgalmas dolgokat, pontosabban 3 részt, amik a következők: az adott érték meghatározása, részletes leírása az első teendője a pályázónak; másodikként erős indoklást kell írnia annak fényében, hogy miért is kell az almakompótnak a nemzeti értékekhez tartoznia; és nem árt, vagyis sokat nyom a latba, ha bíráló bizottság esetleg a fényképen látja a szépen befőttesüvegbe eltett csinosan elhelyezkedett almagerezdeket. És ez az utolsó lépése a nyomtatvány sikeres kitöltésének. Ha pedig egy ajánlólevél készül a termékről, még jelentőségtejtesebbé teszi az indoklást.

Egy országot sok mindenben lehet mérni. Gazdasági mutatókban, emberi képességekben, méretben. De talán a legfontosabb az, hogy milyen értékei vannak. Ez túlesz azon a fő létszámon, ami alapvetően megvan, a gazdasági fejlődésen is, hiszen ezek az értékek pont azért maradtak fent, és lettek büszkeségek, mert állandók. Fontos, hogy országszerte minél több helyi érték kerüljön elő, legyen belőle tájegységre jellemző érték, hogy végigjárva a ranglétrán egyszer hungarikum is lehessen. Mi csak győzzük kipróbálni, megkóstolni ezeket!

(Kobl G. Adrienn-Siti Boglárka)

Vásárolj okosan a neten!

OKOSAN
A PÉNZZEL!

CSAK EGY KATTINTÁS, ÉS A FOTELBŐL VÁLASZTHATJUK KI ÚJ RUHÁNKAT, HÁZTARTÁSI ESZKÖZÜNKET, VAGY MEGRENDELHETJÜK A VÁROS LEGFINOMABB PIZZÁJÁT, REPÜLŐJEGYET ÉS SZÁLLÁST FOGLALHATUNK, MOZIJEGYET VEHETÜNK ÉS MÉG SOROLHATNÁNK. A KOMFORTOS INTERNETES VÁSÁRLÁS EGyre népszerűbb és elterjedtebb beszerzési forma. NEM MINDEGY AZONBAN, HOL ÉS HOGYAN VÁSÁROLUNK! A TÉMÁBAN SIKLÓSI MÁTÉVAL, A NÍVÓ FOGYASZTÓVÉDELMI EGYESÜLET SZAKÉRTŐJÉVEL BESZÉLGETTÜNK.

A KÉNYELEM BŰVÖLETÉBEN

Elsőként érdemes tisztáznunk, mit is nevezünk online vásárlásnak. Legtöbbször azonnal rávágják, hogy termékvásárlásról van szó, amit végül a kezünkbe vehetünk, de manapság ugyanígy szolgáltatásokat – legyen az zene, előfizetés, utazás vagy éppen biztosítás – is fizethetünk a neten.

Sokan idegenkednek a virtuális boltoktól, holott egyre kevésbé megkerülhetők részei a kereskedelem vérkeringésének.

A Nívó Fogyasztóvédelmi Egyesület legutóbbi közvélemény-kutatásában 800 főt kérdezett meg arról, szoktak-e a neten vásárolni, és a meginterjúváltak csaknem fele igenlő választ adott.

„Az Európai Unió vezetése nagy mértékben támogatja az internetes vásárlást, ugyanis a nyugat-európai piacot közelebb tudja hozni Közép- és Kelet-Európához. A mi régióinkban online vásárolhatunk nyugati áron” – árulta el Siklói Máté a netes piac egyik jellemzőjét. Meglátása szerint ma már akár egy több száz kilométerre lévő raktárból is korrekt áron és gyorsan szállítják ki hozzánk, személyesen a termékeket.

Szintén a webshopok mellett szól, hogy jogszabály kötelezi őket arra, hogy elfogadják, ha a vásárló az átvételt követő 14 napon belül eláll a szerződéstől. Már kipróbált terméket is elutasíthatunk, a shop köteles nekünk annak árát visszafizetni. Ilyesmi a hagyományos „kőboltokban” – ahogyan Siklói Máté fogalmaz – nem általános (jóllehet a versenyhelyzet felismerve már nagy áruházak is lehetőséget adnak akár 30 napos visszavételre is). „Jelenleg átlagosan 2-5 százalék körül mozog a visszaküldések aránya.”

Fogyasztóként tisztában kell lennünk azzal, hogy a visszaküldés költsége már az adott

fogyasztót, vásárlót terheli. Ez elsősorban a külföldről vásárolt termékeknel jelenthet magasabb költséget. Fontos tudni továbbá, hogy fent idézett jogszabályok csak az Európai Unión belül érvényesek. Így ha az EU határain kívülről rendelünk terméket (pl. Kína, USA), érdemes utánajárni a gyártó ország kapcsolódó jogszabályainak.

KOCKÁZATOK

Sajnos hátrányok is származhatnak abból, ha webshopban „próbáljuk”, pontosabban nem próbáljuk ki termékeinket. Hibásak, sérültek vagy nem megfelelő méretűek is lehetnek a kézhez vett áruk. Ruhák esetében kifejezetten óvatosan, körültekintően kell rendelnünk. Hiszen ha például veszünk egy cipőt, nem tudhatjuk pusztán a számozása alapján, hogy tényleg jó lesz-e ránk. Így járt nemrég Siklói Máté is, aki csalódottan vette észre, hogy hiába az elvben helyes méret, a világhálón vásárolt lábbeli bizony szűk. A 14 napos elállás ugyanakkor azonnal megoldás volt a problémára.

A FIZETÉS MENETE

Korábban gyakran előfordult, hogy hamis webshopokat hoztak létre csalók, bűnözők. „A termékek a valóságban nem léteztek, fizetés után a tulajdonos a pénzt átvette, de természetesen nem tudott mit szállítani. Az utóbbi időben visszaszorulóban vannak az ilyen jellegű visszaélések, köszönhetően annak, hogy az országban belül az ilyen kiberbűnözők nagyon hamar tetten érhetők.” Fontos, hogy közismert csatornákon, jól ismert hazai pénzintézetek felületein keresztül fizessünk, így elkerülhetőek a kellemetlenségek, minimálisra szoríthatóak a visszaélések. Ha úgy érezzük, egy fizetési lehetőség nem

biztonságos, semmiképpen se adjuk meg kártyaadatainkat, inkább vásároljunk máshol – mivel fizetéskor olyan adatokat kell megadni (pl. bankkártya hátoldalán található CVC/CVV kód), amellyel csalók visszaélhetnek és hozzáférhetnek a bankkártyánk segítségével a pénzünkhez. A kártya- és személyes adatainkat még a biztonságos oldalakon se tegyük lementhetővé, elérhetővé! SOHA ne adjuk meg PIN kódunkat vásárláskor a weboldalon! Fontos, hogy amennyiben nem kaptuk meg az árut, szolgáltatást, jogunk van chargeback eljárást kezdeményezni a számlavezető bankunknál. Ha az online bankkártyás fizetés után úgy látjuk, nem azt az összeget vonták le tőlünk stb., a saját bankunk kivizsgálását kell kérnünk és visszakövetelhetjük a pénzünket. A banknak kötelessége az esetet kivizsgálni és a megalapozottan vitatott tranzakciót „visszahúzni” a kereskedőtől.

Szerencsére vannak olyan feltételek, amelyekkel egy adott webshop hitelessége bizonyítható. „Ha kétségünk van egy oldal hitelességét illetően, nézzünk körül a honlapon! Nincs okunk az aggodalomra, ha ott szerepel a teljes cégnév, telefonszám, e-mail, és valamilyen, a céghez köthető cím, mondjuk a telephelye” – mondta el Siklói Máté.

Érdemes felhívni a megadott telefonszámot, valamint ellenőrizni a honlapra elvben kötelezően kitett Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) fájlt, különös tekintettel a szállítási és fizetési kitételekre. Nagyon fontos információkra bukkanhat a szemfüles fogyasztó: ha a 14 napos elállási jog korlátozva van, és nem felel meg a jogszabályi feltételeknek – pl. ha kibontottuk a csomagot, már nem veszik vissza –, érdemes gyanakodnunk és meggondolni a rendelést.

Okosan a pénzzel!

konferencia a Pénzügyminisztériumban

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM A LAKOSSÁG PÉNZÜGYI TUDATOSSÁGÁT ELŐMOZDÍTÓ STRATÉGIÁJA KAPCSÁN TARTOTT „OKOSAN A PÉNZZEL!” CÍMMEL KONFERENCIÁT SZEPTEMBER 12-ÉN A NONPROFIT SZEKTOR SZÁMÁRA. A PROGRAMBAN A DUE MÉDIAHÁLÓZAT IS EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNERE VOLT A PÉNZÜGYMINISZTERIUMNAK, ÍGY SZAYLY JÓZSEF ALELNÖK IS TARTOTT ELŐADÁST A DUE PÉNZÜGYI EDUKÁCIÓS MUNKÁJÁRÓL.

PÉNZÜGYI TUDATOSSÁGRA NEVELÉS – KÖZÖS ÉRDEK

A minisztérium feladatának tartja, hogy már fiatal kortól megkezdődjön a fiatalok edukálása ebben a témakörben, hogy majd a felnőtt életükben se vesszenek el a pénzügyek világában. A rendezvényt Balogh László, a Pénzügyminisztérium pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkára nyitotta meg. A program során számos nonprofit szervezet (alapítvány, egyesület) prezentált arról, hogy milyen lépéseket tesz a felállított célok elérése érdekében. A Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete részéről Szayly József, alelnök mutatta be azokat az eszközöket, csatornákat, amelyekkel a pénzügyi tudatoosságra nevelést segítjük, mint például a DUE Tallózóban és a DUE Rádióban megjelenő sorozat, közösségimédia-aktivitás,

és a Pénzügyes nap a nyári Médiatáborban. Előadásában kitért arra is, hogy 2019-ben egy pénzügyi diákteszt megszervezésére is lehetőség nyílt, ami nagyon népszerű és hasznos lenne a fiatalok körében.

Rajta kívül számos más előadó terveit is meghallgathatták jelenlevők, többek között Szabó József Attila, a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központjának vezetője előadását arról, hogy a jegybank milyen, civilekkel együttműködésben megvalósított programokkal segíti elő a pénzügyi kultúrafejlesztést. Merényi Zsuzsanna a Pénziránytű Alapítvány oktatási igazgatója az alapítvány edukációs tevékenységét mutatta be. Sági Ákos elnök az Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület és az Állami Számvevőszék együttműködésének ismertetése kapcsán

részletezte a tanulók körében végzett szintfelmérő tesztek alakulását az elmúlt 5 év tapasztalatairól.

Ezen kívül a jelenlevők megismerkedhettek az OTP Fáy András Alapítvány pénzügyi tudatoossá-fejlesztést célzó tevékenységével, valamint a Máltai Szeretetszolgálat munkájával is. Balogh László zárógondolatai előtt még két moderált beszélgetést is tartottak, az egyikben a Pénzügyi Tanácsadó Irodaház számolt be a tapasztalatairól, majd a civil szervezetek a lakosság pénzügyi tudásszintjéről értekeztek a szakértők.

Csak azt mondhatjuk, ha ilyen sokan és ilyen elhivatottan dolgoznak az ügyön, akkor reméljük, hamar meglátszik az eredménye a pénzügyi tudásunkon. Te is figyelj rá: okosan a pénzzel!

Van egy kevésbé ismert, de hasznos módszer is egy weboldal lecsökkentésére. Ha rákeresünk a webshopra, található értékeléseket. Az internet népe pozitív és negatív jelzőket is adhat egy-egy cégnek, pl. a Google egyes felületein. Érdemes ezeket elolvasni, hogy kirajzolódjon, melyik vélemény a markánsabb. Ez és a számos összehasonlító oldal ratingje is segíthet döntésünkben.

MI A TEENDŐ, HA MÉGIS SLAMASZTIKÁBA KERÜLÜNK?

Mint fentebb olvashattuk, előfordulhat, hogy egy termék hibás, vagy csak számunkra nem megfelelő, és el szeretnénk állni a megvásárlásától. Ha nem veszik vissza, márpedig mi nem tudjuk rendeltetészerűen használni a terméket, először mindig a vállalkozóval kell megpróbálni megbeszélni a továbbiakat. Ha ez nem vezet eredményre, két lehetőségünk marad.

Ha magyarországi székhelyű bolttal kerülünk konfliktushelyzetbe, és úgy érezzük, hogy a

jogszabályban megismert jogaink sérülnek – pl. a vételárát nem fizetik vissza – először mindig a lakóhelyünkhöz legközelebbi járási hivatal fogyasztóvédelmi egységéhez érdemes fordulnunk. Ennek a hivatalos szervnek van lehetősége betartatni az adott céggel a kötelezettségeit, és így nagyobb érvényt szerezhet jogainknak is. Külföldi honlap esetén az Európai Fogyasztói Központtól kérhetünk segítséget (www.magyarrefk.hu). Fontos, hogy idegen nyelvű oldalról csak akkor rendeljünk, ha a szükséges nyelvtudás birtokában vagyunk, hogy adott esetben a panaszunkat meg tudjuk fogalmazni!

A másik ingyenes vitarendezési fórum a békéltető testület, ami a bírósági eljárást hivatott kiváltani. Ennek az eljárásnak az utóbbi években a fogyasztók számára rendkívül pozitív hatásai vannak, ugyanis a cégek sokszor már az ilyen jellegű tárgyalás előtt inkább kifizetik a sérelmező vásárló pénzét, mint hogy kötelezően megjelenjenek a testület előtt, és a jó híreket kockáztassák. Ha létre is jön a

tárgyalás, akkor is szinte biztosra vehetjük, hogy kedvezőbb megállapodásra juthatunk a vállalattal. „Egy bírósági tárgyalás vagy per költségei szinte minden esetben meghaladják a termékek árát, így a legcélszerűbb még ez előtt megoldást találni” – tette hozzá Siklósi Máté.

(Köbl Adrienn—Lami Krisztofer)

A LELKI EGÉSZSÉG AZ ELSŐ TINÉDZSERKORBAN IS

A TINÉDZSEREK LELKE SOKSZOR KISZÁMÍTHATATLAN. TIZENÉVESEN A LEGNEHEZEBB ÉS EGYBEN LEGSZEBB IDŐSZAKAINK EGYIKÉT ÉLJÜK, EZÉRT NEM CSAK TESTÜNKNEK, DE LELKÜNKNEK IS TÖBB TÖRŐDÉSRE VAN SZÜKSÉGE AZ ÁTLAGNÁL. A TESTI EGÉSZSÉG AZ ÉLETMINŐSÉG SZEMPONTJÁBÓL AZ EGYIK LEGFONTOSABB TÉNYEZŐ, EZ NEM LEHET KÉRDÉS EGYIKÜNK SZÁMÁRA SEM. DE VAJON MIT JELENT MA, A DIGITÁLIS KORSZAKBAN A LELKI EGÉSZSÉG, A SZELLEMI HARMÓNIA? HISZEN NAPRÓL NAPRA ÚJABB VÁLTOZÁSOKKAL KELL SZEMBENÉZNÜNK. IMRE-TÓTH KATALINNA, GYERMEKKLINIKAI SZAKPSZICHOLOGUSSAL BESZÉLGETTÜNK.

MIT JELENT PONTOSAN A HAGYOMÁNYOS ÉRTELEMBEN VETT JÓ MENTÁLIS EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT?

Egy olyan szellemi-lelki egyensúlyi helyzet, amiből nincsenek szélsőséges kilengések. A mentális egészség jó életminőséget feltételez. Az egészséges, jó életminőségű fiatalokon például nem mutathatók ki pszichés megbetegedések, vagy bipoláris depresszió.

A TINÉDZSEREK SZÁMÁRA MIK A LEGMEGHATÁROZÓBB ELEMEL AZ ÉLETMINŐSÉGBEN?

Elsősorban a társas kapcsolatok. Számukra a kortárs csoportok véleménye az első. Akkor érzik magukat jól, ha a saját korosztálya elfogadja őt, és sok barátjuk van. Sokaknál a diákszerelem is egy fontos lépcsőfok. A második körben a családi kapcsolatok kiegyensúlyozottsága áll. Az iskolai teljesítmény is befolyásolja egy tinédzser lelkiállapotát, sőt ebben a korban már az anyagi helyzetnek is nagy jelentősége van.

MENNYIBEN MÁS A LEGÚJABB GENERÁCIÓ ÉLETMINŐSÉGE A KORÁBBIKHOZ KÉPEST?

Minden generációnak megvan a maga „keresztje”. A legújabb, Z és Alfa generációs gyerekek között különösen gyakori, mondhatni

„kordivat” a depresszió, a hangulatzavarok, illetve a pánik. Észrevehető, hogy többen magányosabbak, mert idejük jelentős részét online töltik, és szűkebb a szociális hálójuk. Problémát jelent, hogy sokan járatlanabbak a szociális képességek terén. A chat, az online játékok, az állandó virtuális térben való mozgás, a közösségi oldalak folyamatos használata oda vezetett, hogy a személyes kapcsolatokról többen idegenkednek, tapasztalatlanok benne. Sokakban kifejezetten szorongást okoz egy személyes találkozó azokkal, akiket a barátainak tart. Ez korábban elképzelhetetlen volt

EZEK SZERINT A FOGYASZTÓI TÁRSADALOM IS BEFOLYÁSOLJA A FIATALOK GONDOLKODÁSÁT?

Igen, nagy mértékben. Sok közösségben azok számítanak népszerűnek, akiknek a legújabb,

legdivatosabb kütyüjeik, telefonjaik, ruháik vannak. Nem szerencsés, ha ez elér egy versengési szintet. Érdemes a tinédzserekben tudatosítani, hogy önmagukért kell szeretni a társaikat, és nem a tárgyaikért.

MIT TEHETNEK A TINÉDZSEREK AZ EGÉSZSÉGÜKÉRT?

A test és a lélek nem választható el egymástól. A sport és az egészséges étkezés hozzájárul a lelki egészséghez is. Sajnos a legújabb statisztikák szerint EU-s viszonylatban Magyarországon fogyasztják a fiatalok a legtöbb alkoholt. A cél azonban az lenne, hogy a kiemelt veszélyeztetettségű tinédzser rétegnél az alkoholfogyasztás és a dohányzás ne érjen el egészségtelen szintet. Helytelen dolog azt gondolni, hogy egy buliban azok a legmenőbbek, akik mindent ki mernek próbálni. Az egészségmegőrzés fontosabb a felvágásnál, a menősködésnél.

(KTI-LK)

Nem tudod, hogy merre tovább?

A DUE TALLÓZÓ SEGÍT! EGÉSZEN FEBRUÁRIG LÁTUNK EL HASZNOS TIPPEKKEL A TOVÁBBTANULÁSSAL KAPCSOLATBAN. TEMATIKUS MELLÉKLETÜNKBEN EGYETEMEK, SZAKKÉPZŐ KÖZPONTOK ÉS OKJ BIZONYÍTVÁNYT ADÓ INTÉZMÉNYEK MUTATKOZNAK BE, AZ ÚJSÁGÍRÓINK PEDIG HASZNOS TIPPEKET ADNAK!

Égnek áll a hajad a kérdéstől, hogy „mi leszel, ha nagy leszel?” Amúgy is, miért kell pár hónap alatt arról dönteni, hogy majd vajon állatot akarsz-e gondozni, vagy deriválni és integrálni, esetleg holt nyelveken tanulni? Ebben igyekszik segíteni a DUE Tallózó „Merre tovább?”

című melléklete, ahol olyan kérdéseket boncolgatunk, hogy mi történik, akkor ha kevés pontszámod lesz és, mi van akkor, ha több? Számos felsőoktatási intézmény mutatkozik be, hogy ne csak egy apró standból, egy nyílt nappól ismerjétek meg őket. A melléklet több hónapra át igyekszik

ellátni alapvető dolgokon túli „túlélő” információkkal, illetve kedvcsinálókkal, hiszen akármennyire is klisének hangzik, a gimnázium utáni évek – töltsd azt OKJ-s képzésben, szakképzésben, egyetemen – a legjobb és legkalandosabb éveid lesznek.

10+1 ok, miért ne hagyd ki az egyetemi nyílt napokat, ha választás előtt állsz

MINDENKI ÉLETÉBEN ELJÖN AZ AZ IDŐ, AMIKOR DÖNTENIE KELL A JÖVŐJÉRŐL. ELŐTTE VISZONT ÉRDEMES TÁJÉKOZÓDNUNK A LEHETŐSÉGEKRŐL, AMIKET AZ EGYETEMEK KÍNÁLNAK FEL. SEGÍTSÉGGÉPPEM ÖSSZEGYŰJTÖTTÜNK 10+1 TÉNYT, HOGY MIÉRT NE HAGYD KI AZ EGYETEMI NYÍLT NAPOKAT, HA VÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLSZ.

1. Minden nyílt nap egy tájékoztatóval kezdődik, ahol megismerheted az intézményt, és a felvételirol is hasznos infókat szerezhetsz. Ez a program kiinduló pontja, itt megtudhatod, hogy a későbbiekben hol lesznek az előadások, és melyeket lehet meglátogatni.

2. Végigjárhatod a campust, és betekintést nyerhetsz az órákba. Sok dolgot tudhatsz meg az előadások menetéről, a szükséges felszerelésekről és a tanárokról is.

3. Csak úgy tudod eldönteni, hogy tetszik-e egy egyetem és a környéke, ha személyesen tekinted meg a helyeket a nyílt nap alkalmával. Ezen kívül felfedezheted a közelben lévő tömegközlekedési lehetőségeket, és azokat a nyugodt helyeket, ahová a jövőben szívesen kiülnél tanulni.

4. Bizonyos előadásokon az aktuális bejutási feltételeket is ismertetik az érdeklődőkkel. Az itt kapott infók sokkal bővebbek és megbízhatóbbak, mint amiket a neten találsz. Ha pedig valamire még kíváncsi

vagy, ami nem hangzott el, kérdezd meg nyugodtan, nem fognak elküldeni. Azért vannak ott az előadók, hogy segítsenek.

5. Biztosan találkoztál már olyan hallgatóval, aki valamelyik tanáráról szóló rémtörténettel riogatja a leendő diákokat. A szakos ismertetőik alkalmával személyesen bizonyosodhatsz meg arról, hogy valószínűleg ez nem igaz. Az oktatók szívesen válaszolnak a szakukra irányuló kérdésekre, valamint azt is megtudhatod tőlük, hogy mik az elvárásaik, és hogy milyen előzetes tudást várnak el a tanulóktól.

6. A nyílt napokon tudhatjuk meg legelőször, hogy a következő tanévben milyen ösztöndíj szerzési és pályázati lehetőségek közül választhatunk. Ezeket érdemes figyelned, nehogy elszalaszd valamelyiket, ami később a hasznodra válhat majd.

7. Ha szívesen szeretnél tapasztalatot külföldön, esetleg cserediák programban is részt venni, itt értesülhetsz a feltételekről és a programok lezajlásáról is.

8. Megismerkedhetsz a többi leendő hallgatóval, akikkel megoszthatjátok észrevételeiteket, és eddigi tapasztalataitokat. Könnyebb lesz az évek, ha már ismerősöket is szerzel.

9. Ha már konkrét elképzeléssel rendelkezel, a nyílt nap segít abban, hogy megbizonyosodj róla, valóban neked való-e a szak, megfelel-e az elvárásaidnak, jól éreznéd-e magadat a mindennapokban ott.

10. Ha fontosak neked a sportok és a szabadidős tevékenységek, ezek felől is érdeklődhetsz az erről szóló előadásokon, biztosan hasznos információkkal látnak el.

10+1. Kinek ne jönne jól egy szabadnap a suliból? Főleg úgy, hogy ezt hasznosan töltheted el, a jövőd útját egyengetve. És bár nem biztos, hogy a nyílt nap minden kérdésedre választ ad a továbbtanulással kapcsolatban, de abban biztosan segít, hogy a legideálisabb szakot megtaláld, amivel a jövőben foglalkozni szeretnél.

(Panulin Bogi)

Veled teljes

GONDOLKOZTATOK MÁR AZON, MIVEL TÖLTİK IDEJÜNKET TANÍTÁSI IDŐBEN AZ OTTHON HAGYOTT HÁZI KEDVENCEK? VAJON HOGYAN TELIK A NAPJUK ÉS MILYEN HATÁSSAL VAN RÁJUK AZ EGYEDÜLLÉT?

AZ ELTE-RE FELVÉTELT NYERT HALLGATÓK A PONTHATÁROK KIHIRDETÉSEKOR, 2018 JÚLIUSBAN.

Az ELTE kutatásai szerint a házi kedvencként tartott kutyaéknál az egyik leggyakoribb viselkedési probléma a gazdától való elválás során jelentkező stressz tüneteinek megjelenése, mint például a folyamatos ugatás, rombolás, szökési kísérlet, nyugtalanság, járkálás. A gazdához való kötődés miatt bizonyos mértékű stressz ilyenkor normálisnak mondható, nem ritkán azonban olyan súlyosak a tünetek, hogy az már a kutya és a környezet számára is komoly megterhelést jelent. Milyen tüneteket okoznak a gazda távollétében megélt különböző belső állapotok, és a gazda viselkedése hogyan befolyásolja a kutya viselkedését, stressztűrését? A kérdés felderítéséhez a vokalizáció, vagyis az elválás során hallatott hangadások vizsgálata jó lehetőséget nyújt, mivel ezek kellően változatosak és egyszerre csak egy jelenik meg közülük. Kutatásuk eredményét most publikálták az ELTE Természettudományi Karának Etológia Tanszékén dolgozók. Hasonló érdekességeket kutatnak az ELTE TTK más intézeteiben is: a Fizikai Intézetben például Frei Zsolt, MTA-ELTE extragalaktikus asztrofizikus vezetésével gravitációs hullámokat vizsgálnak.

Mindez csak ízelítő az ELTE tudományos sokszínűségéből, melynek köszönhetően az Eötvös Loránd Tudományegyetem a hazai és a nemzetközi felsőoktatási rangsorokban is jellemzően nagyon jó

eredményekkel jelenik meg, ahogy az sem véletlen, hogy évről-évre ide jelentkezik a legtöbb diák Magyarországon.

Jövőre már a 385. tanév kezdődik meg az ELTE-n, de a nemes hagyományokat csak úgy lehet megőrizni, ha az intézmény folyamatosan fejlődik, változik a világ igényei szerint. Idén először indult gazdálkodástudományi képzés, és azonnal népszerűvé is vált. Az egyedülálló képzési rendszerben például a nemzetközi gazdálkodás alapszak minden tárgya angol nyelven is hallgatható, az anyag elsajátítását rugalmas, a hallgatói igényekhez igazodó szemináriumi rendszer segíti.

Az egyetemi évek egyre több diák életében jelentik a felnőtté válás fontos részét. Erről Prof. Dr. Borhy László akadémikus, az ELTE rektora így fogalmazott az ideai tanérvnyitón: „*Felnőni a szó hétköznapi értelmében nem több, mint egyszerű biológiai folyamat – olyan dolog, ami tetszik vagy sem, megtörténik mindannyiunkkal. Felnőni egy feladathoz azonban egészen mást jelent. Olyan utat, amely nem ígér olcsó sikert, gyors hasznot vagy könnyen jött népszerűséget, és amelynek elején a vándornak egyebe sincs, mint lelkesedése és elhatározása, hogy saját útját követi, megvalósítva mindazt, amit arra érdemesnek tart. Mint a hazai élvonalba tartozó felsőoktatási intézmény és kutatóegyetem, kiemelt figyelmet fordítunk a kiválóság és*

a fiatalok előmenetelének támogatására, amelynek eredményeként számos kutatási területen érünk el sikereket, beleértve többek között az agykutatást, a kvantumtechnológiát, a mesterséges intelligenciát vagy az asztro- és részecskefizikát.”

Ha olyan értékálló és piacképes diplomát szeretnél, amely megnyitja előtted a kapukat és garantálja a sikeres elhelyezkedést a munkaerőpiacon, akkor az ELTE-n megalapozhatod a jövődet. Az ELTE nyolc karán több mint 1500 kurzus közül választhatsz, minden tudományterületen a legmagasabb szintű képzésben vehetsz részt. Budapest és Szombathely mellett azonban a világ számos pontján tanulhatsz ELTE-sként, hiszen az egyetem sokrétű nemzetközi kapcsolatrendszerrel és ösztöndíjakkal vár. Sokszínűek vagyunk, igazán nagyszerűvé viszont hallgatóink által válunk. A jövő a Te kezében van, a tudást pedig nálunk szerezheted meg. Az ország legnépszerűbb egyeteme a rangsorok élén is Veled teljes. ELTE.

Ha többet akarsz tudni rólunk, nézd meg felvételizőknek szóló oldalunkat (elte.hu/felveteli), vagy kövess minket a Facebookon ([elte.megeri](https://www.facebook.com/elte.megeri)) és az Instagramon ([elte_official](https://www.instagram.com/elte_official/))!

Mi alapján válassz egyetemet,

1. rész: vidék vagy főváros?

SZÁMOS ÉRETTSÉGIZŐ DIÁKBAN FELMERÜL A KÉRDÉS, HOGY VAJON VIDÉKEN VAGY VÁROSBAN JOBB TOVÁBBTANULNI. SOK ESETBEN VISZONT AZ ADOTT SZAK CSAK EGY BIZONYOS EGYETEMEN INDUL, AKKOR VISZONT NINCS VÁLASZTÁS. HA TÖBB HELYSZÍNBŐL VÁLASZTASZ, MÁR NEHEZEBB A DÖNTÉS. MI IGYEKSZÜNK PÁR SZEMPONTOT ADNI NEKED, AMI ALAPJÁN MÉRLEGLÉHETSZ.

Míg vidéken kialakultak a diákvárosok, saját közlekedéssel és szórakozóhelyekkel, ahol a hajnali órákban is biztonságosan haza lehet jutni, egy városban rengeteg éjszakai veszély leselkedik a diákokra és a felnőttekre egyaránt, ezért tanácsos csoportokban járni, előtte leellenőrizni az éjszakai járatok menetrendjét, és elmenteni pár taxis telefonszámot.

Habár vannak különböző bárók, éttermek és bulihelyszínek vidéken is, egy városban sokkal nagyobb a választási lehetőség. Rengeteg

kulturális központ van, egy helyen meg lehet találni mindent, más-más stílusú illetve kultúrájú helyeket és üzleteket. Sok fiatalnak mérvadó a mozi és a színház is, ezért választják a várost, de a szórakozóhelyek mérete és minősége sem mindegy. Viszont egyre több vidéki egyetem próbálja fejleszteni a környékét, idővel sokkal kisebb lesz a különbség a szórakozás terén.

Azonban kell valami az említett időtöltésekhez, mégpedig pénz. A legtöbb diák albérlésben vagy koliban lakik, néhányuknak saját lakásuk

van, de mindenki havi szinten fizet egy nagyobb összeget a bérletre, vagy rezsire, és akkor még nem ment sehova a szabadidejében. A legtöbb diák dolgozik egyetem mellett, még ha csak alkalmi munkákat vállalva is. Van, ami nem változik, hiszen vidéken soha nem lesz annyi munkalehetőség fiatalok számára mint egy városban. Egyszerűen lehet az órarendhez igazítani a munkaidőt, és szabadabbá tenni a hétvégeket, kitölteni az üres órákat. (Folytatjuk)

(Bogdán Noémi)

HOGYAN LÁTJA A JÖVŐ SZAKMÁIT, MILYEN VÁLASZT AD ERRE A TRENDRE AZ ELTE, ILLETVE MIK AZ AKTUÁLISAN LEGNÉPSZERŰBB ÉS LEGÚJABBAN INDÍTOTT SZAKOK?

Prof. Dr. Borhy László

akadémikus, az ELTE rektora:

„A világban hatalmas változások zajlanak, a robotizáció, a mesterséges intelligencia fejlődésével a jövő munkaerőpiaca is jelentősen átalakul. A jövőben folyamatosan új szakmák fognak megjelenni. Ugyanakkor a klasszikus szakmák is megváltoznak, hiszen az új módszerek mindenhol begyűrűznek, gondoljunk például csak a pedagógusi pályára, ahol már jelenleg is rengeteg új interaktív eszközt használnak. Teljesen természetes lesz, hogy a robotok és az emberek együtt dolgoznak, a digitalizáció minden szakmát áthat. A jövő munkaerőpiacához az tud majd sikeresen alkalmazkodni, aki a lexikális tudáson túl a kompetenciáit fejleszti. Az együttműködési készség, a magas fokú informatikai ismeretek, a nyelvtudás mind szükségesek a sikeres karriertervezéshez. Az egyetemi képzéseink során ezen kompetenciák fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk. Az ELTE Informatikai Karának új képzése az autonómrendszer-informatikus mesterszak például – amely az önvezető autók intelligens szoftvereinek tervezésére készíti fel a hallgatókat – kiválóan igazodik a gyorsan változó munkaerőpiaci körülményekhez.“

MIÉRT ÉRDEMES CAMBRIDGE ASSESSMENT ANGOL NYELVVIZSGÁT TENNI? MIBEN TÉR EL AZ IELTS ANGOL NYELVI TESZT A TÖBBI ANGOL NYELVVIZSGÁTÓL? HOL HASZNÁLHATÓ FEL A CAMBRIDGE ASSESSMENT ANGOL NYELVVIZSGA / IELTS ANGOL NYELVI TESZT?

Szabó Tünde,

vizsgaközpont vezető, British Council:

„A vizsgák legnagyobb előnye amellett, hogy Magyarországon is akkreditáltak, a széleskörű, nemzetközi elismertség. Egy másik, kevésbé ismert előnye a vizsgatípusnak az, hogy aki bejelentkezik egy adott nyelvi szintre (pl. C1), de ennél alacsonyabb (B2) vagy épp magasabb (C2) szinten teljesít, annak nemzetközi bizonyítványa ez utóbbi teljesített nyelvi szintet fogja megjelölni.

Az International English Language Testing System egy nemzetközi elismertséggel bíró (ittthon honosítható) nyelvi teszt. Nem lehet megbukni, a teszt eredménye ugyanis 1-től 9-ig terjedő skálán mutatja a nyelvtudás szintjét és megfeleltethető a Közös Európai Referenciakeret A1-C2 szintjeinek.

Az angol nyelvet használó szakmai, tudományos és oktatási területeken mindkét vizsgatípus a legszélesebb körben elfogadott angol nyelvvizsgák közé tartozik. Az IELTS-et a világ több, mint 100 országában tízezernél is több intézmény fogadja el bevándorlás, munkavállalás és továbbtanulás céljára. A Cambridge Assessment a Cambridge-i Egyetem része, így vizsgái az egyik legmagasabb presztízsű angol nyelvvizsgáknak tekinthetők.

British Council is a proud co-owner of IELTS.

Want to work or study abroad?

More people go more places with IELTS

Az IELTS vizsgát világszerte több mint 10 000 szervezet ismeri és fogadja el, köztük egyetemek, munkaadók, szakmai szervezetek, bevándorlási hivatalok és állami intézmények.

Achieve your goals with IELTS

britishcouncil.hu/ielts

www.britishcouncil.hu

TO BE WHAT YOU WANT TO BE

Happy. Confident. Creative. Global.

it's all about the future

16 hetes angoltanfolyamok
Iratkozz be most!

We help people learn English and prove their skills to the world

I | B | S

INTERNATIONAL
BUSINESS SCHOOL

THE UNIVERSITY OF
BUCKINGHAM

- Alap-, Mester- és Doktori képzések angol nyelven a University of Buckingham-tól
- Hallgatók a világ 100 országából
- Kiváló karrier lehetőségek
- Gyakorlatorientált képzés
- Külföldi tanulási lehetőség

**#LEENDŐ
BARÁTAID**

INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL - BUDAPEST, VIENNA, LONDON

www.ibsbudapest.com

Miért válaszd a Szabadbölcsész szakot?

MILYEN VERSENYELŐNYT JELENT EGY IDEGEN NYELVŰ KÖZEGBEN IDEGEN NYELVEN TANULNI? MILYEN KÉPZÉSEK VANNAK AZ IBS-NÉL, ÉS HOGYAN SEGÍTI A DIÁKOK KÖZEL S TÁVOLI KARRIERJÉT?

Bálint Cecília Felvételi és marketing központvezető-helyettes, Felvételi és Marketing Központ:

„Az IBS-nél (International Business School) angol és magyar nyelvű, üzleti, alapozó, alap- és mesterképzésekből lehet válogatni. Az képzések gyakorlatorientáltak, nincsenek előadások, csak kiscsoportos, interaktív órák, ahol a hallgatók életszerű situációkkal gyakorolhatják, amit korábban megtanultak, munkatapasztalattal rendelkező tanáraiktól. A nemzetközi környezet, a mindennapos angol kommunikáció, és a készségfejlesztésre összpontosító oktatás lehetővé teszi, hogy az IBS végzettjei otthonosan érezzék magukat bármilyen multinacionális közegben, ahol diplomázás után elhelyezkednek.”

BÁTRAN ELMONDHATÓ AZ, HOGY A SZABADBÖLCÉSZET AZ EGYIK LEGTÁGABB SZAK AZ EGYETEMEKEN, VISZONT SOKAN NEM TUDJÁK, HOGY PONTOSAN MIT IS TAKAR EZ AZ IGEN REJTÉLYES MEGNEVEZÉS. SOKAN IGAZI MŰVÉSZLEKNEK ÉS/VAGY A JÖVŐ KÖLTŐINEK KÉPZELIK A SZABADBÖLCÉSZEKET, PEDIG MÉG ANNÁL IS TÖBB VAN BENNÜK. CIKKÜNKBŐL MEGTUDHATJÁTOK, HOGY MIT IS JELENT SZABADBÖLCÉSZESNEK LENNI.

Ezt a szakot igazi olvasztótégelynek lehetne nevezni: gyakorlatilag az ember bármibe bele tud kóstolni. Kultúra, művészettörténet, kommunikáció, vallástudomány, antropológia... ez csak töredéke annak, amit az ember ide jelentkezve megtanulhat. A szabadbölcsészlet annak is tökéletes lehet, aki esetleg valamilyen humán irányba szeretne orientálódni, viszont még nem tudja, hogy azon belül hova; rengeteg téma és specializáció segítségével az alapszak 6 féléve után már biztosan kész terve lesz.

Az oktatás nagyon jól van összerakva: az első két félévben egyfajta alapozó képzés folyik, ami nagyon hasonlít egy egyetemi magyar szakos képzésre: esztétika, filozófia és irodalom szerepel a tanmenetben, ezen kívül az ember elkezdhet szépen lassan lépéseket megtenni az őt érdeklő szakirányba, akkor már fel lehet venni az érdeklődésünknek megfelelő órákat, viszont az igazi választás viszont a 3. félévtől jön el: itt már konkrét specializáció zajlik. Több gyakorlati óra is indul ekkortól, ahol több dolgot is kipróbálhatnak a hallgatók.

Az alapképzés elvégzése után az ember végzettsége alapszakos szabad bölcsész lesz, majd azon túl még egy mesterszakot is végezhet az ember, ha szeretne, és később valamilyen kommunikációs területen vagy kulturális intézményben lehet elhelyezkedni, de ez függ a specializációtól.

Pajkó Ferenc alapító:

„A Study Guide 2012-ben kezdte el a munkát, igaz akkor még SCEDA (Scandinavian Education Agency) néven. Ekkor még dániai felsőoktatási intézmények képviselőjét látta

Hova és milyen szakokra juthatnak ki a Study Guide-dal a diákok? Hogyan segíti ez karrierjüket rövid és hosszútávon? Miért előnyös idegen nyelven külföldön továbbtanulni a középiskola után?

el egészen 2014-ig. 2014 óta már 13 európai ország felsőoktatási intézményébe tudjuk integrálni a diákokat. Kínálatunkban szerepel 60 intézmény több mint 8000 képzése, amelyek közül lehet válogatni. A legtöbbet keresett úti célok, amelyeket a diákok választanak, az Dánia, Hollandia, Anglia, Svédország és Belgium.

A képzések jóformán minden szakirányt lefednek, a legnépszerűbbek a humán irányzatok közül a jogi, kommunikációs pedagógia, bölcsészettudomány, míg a reál szakterületen a sporttudomány, természettudomány, orvostudomány és az agrár.

Azok számára, akik minket választanak, rendkívüli előny, hogy mivel tanulmányaikat idegen nyelven folytatják, ezért amikor ők külföldön akarnak a szakmájukban elhelyezkedni, nem kell külön bemutatniuk az adott ország nyelvéből szerzett nyelvvizsgájukat, mivel az ott megszerzett diplomájuk azzal egyenértékű. Éppen emiatt úgy gondolom, számukra sokkal könnyebb és gyorsabb az elhelyezkedés az adott országban és lépéselőnyből indulnak azokkal szemben, akik itthoni diplomával próbálkoznak meg külföldön dolgozni.”

Külföldön tanulnál tovább?

Study Guide

8000+
képzés

13
ország

60+
egyetem

www.studyguide.eu

Miért a LanguageCert angol nyelvvizsga?

Language
Cert

Mert a sikeres vizsgát nem a szerencse hozza, hanem a

- gyakorlatias, élethű, igazán klassz vizsga feladatok
- már 50 %-os teljesítménytől sikeres eredmény
- kedves szóbeliztető vizsgáztatók, akik értékelés helyett csak rád figyelnek
- képzett profi vizsgáztató, aki beszélgetőpartnered a szóbelin (nem egy másik vizsgázó)
- hatékony felkészítő anyagok, próbavizsga-lehetőség

és még nemzetközi bizonyítványt is ad!

WWW.LANGUAGECERT.HU

LanguageCert
A nyelvvizsga, ami érted van!

BOSS LADY ÉS BUSINESS MAN KIKÉPZÉS, AVAGY ISMERKEDI MEG A NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS SZAKKAL

ISMERŐS AZ AMERIKAI FILMEKBŐL AZ ÖLTÖNYÖS, AKTATÁSKÁS CSALÁDAPA, AKI KOMOLY ARCCAL TELEFONÁL? VAGY CERUZASZOKNYÁS, ELEGÁNS BLÉZERES FŐNÖKASSZONY, AKI HATÁROZOTT UTASÍTÁSOKAT AD AZ ALKALMAZOTTAINAK? HA VALAKI ELÉG RÁTERMETT, ILYEN SZINTRE JUTHAT EL NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS DIPLOMÁVAL.

A közgáz szakok virágkorukat élik manapság. Többek között a nemzetközi gazdálkodás is nagy favoritja a fiataloknak, ezt persze a 460-as ponthatár is tükrözi. Arról, hogy miért érdemes mégis belevágni ebbe a sokrétű tudományba, *Szöke Bettinát*, első éves BME hallgatót kérdeztem.

Betti első számú szempontja a nyelv volt, nagyon szerette az angolt, ezért anglisztikára akart jelentkezni. Aztán rá kellett jönnie, hogy manapság kevés lehetősége van annak, aki ott végez, hiszen mindenki beszél egy-két idegen nyelven, amelyek között biztosan ott az angol is, a fizetés pedig szintén nem túl kecsesgető. A bátyja, aki a BME-re jár, adta az ötletet, hogy náluk van egy szak, ami öt érdekelheti. Utána járt, és nagyon megtetszett neki a nemzetközi gazdálkodás. Bár először aggódott, hogy inkább humán alkat, mint reál, és a matek gondot fog okozni, de aztán különánához járt, és ráébredt, hogy nem csak megy neki a matek, de még szereti is. Így eldöntötte, hogy ide jelentkezik.

Állítása szerint hasznosak voltak a különórák. „Örülök, hogy időt és energiát szántam rá, mert hiába jók a tanáraink itt, máshogy magyaráznak egy egész előadó teremnek, mintha egyedül nekem mondanák.” – mesélte, majd megnyugtatósnak hozzátette: „Kicsit könnyebb helyzetben vagyok, de mások sincsenek lemaradva, az első év lényege a felzárkóztatás és az alapok megszerzése.”

Minden egyetemi diplomához legalább egy B2-es nyelvvizsga kell, de vannak szakok, ahol magasabb az elvárás. Betti azt mondta, érdemes minimum egy nyelvet jól megtanulni a továbbtanulás előtt, de egyetemen se lehetetlen, sőt. Nálunk, a BME-n rengeteg nyelvkurzus van kezdőknek és haladóknak is.

Talán furcsán hangzik, de ezen a szakon főnöknek képzik ki a hallgatókat. Nemzetközi gazdasági kérdésekkel, nemzetközi vállalatok működésével, azoknak pénzügyi,

kommunikációs és jogi oldalával fognak foglalkozni a jövőben. Az első évben közös az órarendük a gazdaság és menedzsment szakos diákokkal, szóval az üzletek marketing részébe is belefolyunk.

Bekerülni persze, nem egyszerű, a ponthatár nagyon magas, de Bettina szerint még diákhitel is érdemes felvenni, hiszen számtalan területen lehet elhelyezkedni ezzel a szakkal, nem nehéz jól fizető állást találni. Nem is kell várni a diplomáig, már itt az egyetemen is lehet szakmai gyakorlatot szerezni.

Arra a kérdésre, hogy kinek ajánlja ezt a szakot azt felelte: mindenképpen extrovertált embereknek, akiknek jó a kommunikációja. Az sem baj, ha valaki nem matek zseni, deriválni megtanítanak, csak jól tudj bánni az emberekkel.

(Pap Rebeka)

Pásztiné Fritz Adriennét kérdeztük arról, hogy mitől barátságosak a LanguageCert nemzetközi angol nyelvvizsgák.

A válasz az egyszerűségével válik meggyőzővé: mert a LanguageCert az életszerű vizsga-feladatokkal és a pozitív vizsgázói légkör biztosításával gondoskodik az elégedett vizsgázói élményről.

Ez konkrétan mit takar a vizsgában?

A LanguageCert vizsgákon a szóbelik nem párban zajlanak, hanem egy vizsgáztatóval beszélget a vizsgázó. Ilyen vizsgaszituációban nem állhat elő egy olyan helyzet, hogy egy vizsgázó szóbeli teljesítményére negatív hatással legyen kimagaslóan jól, vagy netán rosszul, kommunikáló vizsgázótárs.

Fontos továbbá, hogy az értékelés nem helyben zajlik a vizsgán. A vizsgán felvétel készül, és a vizsga után egy két értékelő

szakember javítja párban a vizsgákat. Ettől a szóbeli vizsga egy élethű és sokkal kevésbé stresszes párbeszédvé válik, a vizsgázók könnyebben tudják megmutatni tudásukat.

És hogyan lesz a vizsgafeladatok révén barátságos a vizsga?

Elsősorban oly módon, hogy hétköznapi témákban és hétköznapi élethelyzetekben kell tudni használni az angolt (a felsőfokú vizsgán is), amelyekhez könnyen átlátható, gyorsan felfogható és az érettségi feladatokhoz is szorosan kapcsolódó feladatok is társulnak. Így azok a diákok is azonnal otthonosan érzik magukat a vizsgafeladatokban, akik eddig csak érettségire készültek.

Hány százalékot kell elérni a LanguageCert vizsgákon a sikeres vizsgához?

Készségenként minimum 50 % kell a sikeres vizsgához.

Nemzetközileg elfogadottak a LanguageCert vizsgák?

Természetesen, több európai országban is hivatalosan elfogadják a LanguageCert vizsgákat, pl. Olaszországban, Romániában és Spanyolországban, csak hogy néhány fontosabb célpontot említsek. De az Egyesült Királyságban, a LanguageCert anyaországában, is megtalálhatók a vizsgák a nemzeti kerettanterven, így a vizsgázók a magyar akkreditált vizsga mellé kapnak egy angol nemzetközi bizonyítványt is.

Language
Cert

Bűnös oldalak nyomában

Milyen helyektől tartózkodj az interneten?

NAPONTA INDULUNK NETVILÁGGÁ, DE VAJON TUDJUK, MERRE VISZ AZ UTUNK ÉS KIKKEL TALÁLKOZUNK, HOVA TÉVEDHETÜNK? A BIZTONSÁGOS INTERNETHASZNÁLAT SZABÁLYAIT A MÉDIA, A SZÜLEINK ÉS A TANÁRAINK UNALOMIG ISMÉTLIK, MÉGSEM LEHET ELEGET ISMÉTELNI, MERT FOLYTON BALESET ÉR MINKET. NÉMELYIK ÉLETRE SZÓLÓ TRAUMÁT IS OKOZHAT, VAGY MÉG ANNÁL IS SÚLYOSABB BAJ ÉRHEK MINKET. VEGYÜK SORRA, MIK EZEK A TERÜLETEK, OLDALAK, CSELEKMÉNYEK, AMIKET NAGY ÍVBEN KERÜLJ EL.

VALÓBAN CSAK DIÁKCSÍNY?

A diákokban mindig is ott volt, hogy „oltogatják”, piszkálják egymást. De hol a határ egy ártatlan vicc és a bántalmazás között? A szakértő, dr. Szabó Henrik, az ORFK Bűnmegelőzési Osztály alezredese szerint nehéz éles határvonalról beszélni, de elkülöníthetjük azt a két esetet, amikor kölcsönösségről van szó, ahol oda-vissza mennek a poénok; és amikor egyoldalú a dolog, vagyis könnyen elkülöníthető az elkövető és áldozat személye. Ebben az esetben már nem egy gyerekes csíny, hanem komoly probléma, ami átmehet akár zaklatásba is.

A zaklatás akár büntetőeljárást is vonhat maga után. Ugye, már nem is annyira vicces? Persze nem kell rögtön a rendőrségre rohanni, előbb mindenképpen szüleinkkel, tanárainkkal osszuk meg problémánkat, kérjük az ő segítségüket.

Ha fenyegető vagy félelemkeltő hozzászólásokat ír valaki, ami nagyon felkavaró lehet, előbb keresd meg az oldal

moderátorát és jelentsd neki, mivel az agresszív magatartás legtöbb esetben az oldal felhasználási feltételeivel ellentétes.

A cyberbullying témáját egyébként a következő DUE Tallózóban nagyon részletesen bemutatjuk - azt is, hogy hogyan ismerd fel, mit tehetsz ellene te magad és kihez fordulhatsz súlyos esetekben.

A MEZTELEN VALÓSÁG

Emlékeztek az Örült, dilis, szerelem című filmre, ahol a szomszéd tinilány úgy akarja meghódítani a negyvenes Cal-t, hogy pucér képet küldd neki? Hatalmas égés és rettentő veszélyes!

Óvatosan bánjunk a túl sokat látott fotókkal/videókkal, ne tegyük magunkat közzé a világra, hiszen sose tudhatjuk, hol közzéteheti a képünk. Visszaélhet vele (közvetlenül) egy sértett ex-szerelem, vagy a fiú/lány, akit ezzel akartál elcsábítani. Az is lehet, árucikké válunk azáltal, hogy valaki a kevés fehérneműt, fürdőruhát is lephotoshop-olja rólad és feltölti egy

pornográf oldalra, mintha ott szexuális szolgáltatásokat kínálnánk, vagy egyszerűen csak nézegethetik vadidegenek.

Az áldozatok ezekben az esetekben többnyire fiatal lányok, akik sok időt töltenek el a weben, és számos személyes információt osztanak meg magukról, de a fiúk sem kivételek – titeket is megteveszthet egy magát jó csajnak mutató csetpartner, aki lehet, hogy mondjuk egy korosabb férfi valójában. Tehát ha valaki ilyen jellegű képet kér rólad, SOHA ne tegyünk eleget a kérésnek, azonnal riasszuk szüleinket. Semmi szükség rá, hogy kellemetlen helyzetbe kerüljünk az óvatlanul megosztott képek miatt, amelyekkel még akár pedofíliaiban szenvedők is visszaélhetnek. Egyre több, a pedofíliaival összefüggésbe hozható bűncselekmény derül ki, és az internet csak segíti ezek terjedését. Mivel a megosztott képeid sorsát utána már nem tudod sem követni, sem érdemben befolyásolni, az a biztos, ha véletlenül sem kerül fel rólad semmi ilyesfajta tartalom. Ha pedig te találkozol ilyesféle tartalmakkal másokról, te se terjeszd!

„ARC(Á)TLANSÁG”

A monitor arctalanságamögül szabadabban mondjuk el véleményünket bármiről, hiszen ezt sokszor egy felhasználónév mögé rejtőzve, arc nélkül tesszük. Szabadon elmondhatjuk persze véleményünket, de ha sértő, lealacsonyító kifejezéseket használunk, azzal nem csak a másik lelki világát sértjük, de akár a jó hírnevét is. A jó hírnév megsértése azt jelenti, hogy más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állítunk vagy híresztelünk, vagy valós tényről hamis színben tüntetünk fel. Összefoglalva: hazudunk.

Külön kiemeljük a rasszista vagy uszító tartalmakat, amiben valakire származása, vallása, szexuális beállítottsága, vagy fogyatékosága miatt tesznek nagy nyilvánosság előtt bántó megjegyzéseket, mivel ezek alkalmasak arra, hogy gyűlöletet ébresszenek vagy erőszakot keltsenek másokban. Ezt nevezik közösség elleni uszításnak, amelynek beláthatatlan következményei lehetnek, amelyre az azt elindítónak már nincs tovább befolyása!

A DURVASÁG MAGASISKOLÁJA

Lehet, hogy most úgy érzed, a sok verekedős-véres játék és film miatt jól bírod a felkavaró videókat, de a valóság könnyen nyomot hagy a lelki világodban. Az ilyen tartalmak ugyanis nem csak megbotránkozást válthatnak ki és felzaklathatják a nézőt, de súlyosan károsíthatják a kiskorúak szellemi, lelki, erkölcsi fejlődését.

Általában az ilyen felvételek állatkínzásról, valaki bántalmazásáról, sőt előfordulhat, valaki haláláról készülnek, naturalis ábrázolásban, és igen sokszor valóságosak is. Erőszakos tartalomnak számít továbbá az is, ha egy fórumon, vagy közösségi oldalon valaki öngyilkosságra próbál másokat rávenni, csoportos öngyilkosságot szervez, vagy másoknak tippeket ad az öngyilkossághoz.

Ezek a tartalmak másokat nagyon felzaklathatnak, így ha ilyesmit olvastál, jelentsd az oldalt vagy próbáld elmondani valakinek, hogy csökkentsd az ezzel járó érzelmi megterhelést! Ha Te vagy valaki a környezetben krízishelyzetben van, hívja a mobilról is ingyenes 116-123 lelki elsősegély számot!

TERRORBAN ÉLVE

Az internetes videóportálokon számos olyan tartalmat találni, amelyben terrorcselekmény elkövetésére próbálják buzdítani a fiatalokat vagy a terrorizmust népszerűsíteni.

Messziről kerülöd az ilyen jellegű tartalmat, mivel akik ezeket készítik, szakértői a manipulációnak – ezért jobb a közelükbe sem kerülni. Bizonyos oldalak, fórumok éppen ezért a különböző (pl. nemzetközi) hatóságok megfigyelése alatt is állnak.

PRO ANA, PRO MIA

Az ilyen online közösségeket evési zavarokkal (bulimia, anorexia) küzdő betegek hozzák létre, azzal a szándékkal, hogy a hasonló problémával küszködők megoszthassák egymással a tapasztalataikat. Vannak olyan csoportok, ahol a felépülésben támogatják egymást a tagok, de sajnos legtöbbször életveszélyes fogyókúra tippeket cserélnek és éhezésre buzdítják egymást. Ezért ha úgy érzed, nem vagy úgy jó, ahogy vagy, kérd egy szakértő tanácsát, ne az internetről próbáld meg okosodni!

Manapság egyre népszerűbbek a „testszépités” szolgálatába állított, az edzések hatékonyságát növelő, edzésteljesítményt fokozó, tömegnövelő szerek. Ezeket be lehet szerezni nem csak hivatalos és megbízható üzletekből, hanem bizonytalan forrású webshopokból is. Ha gyanúsán olcsón találsz ilyen szert, vagy kísértetiesen hasonlít egy ismert márkára, de nem pont ugyanaz, mindenképp kerülöd el! Az ismeretlen termékről nem tudni, milyen összetevőkből áll, milyen hatással van a szervezetedre, netán hamisítvány-e – nem érdemes kockáztatni. Maradj az ismert, bevált szereknél és üzleteknél, ha erre van szükséged.

„TUDOK VALAMIT, AMITŐL JOBBAN FOG MENNI A TANULÁS!”

Léteznek olyan először ártatlannak tűnő csoportok, fórumok, ahol diákok osztják meg tippeiket arról, hogyan lehet jobb teljesítményt elérni a suliban. Léteznek olyan módszerek erre, mint a „szedj több vitamint”, „igyálj több vizet”, de ezeken az oldalakon előkerülhetnek a pörgető szerek (drogok) használatra kínálása is. De kínálnak a stresszt oldó készítményeket is, nyugtató szereket is, amelyek ártalmatlannak tűnnek és megszüntetik a vizsgadrukkot, vagy az egyéb feszültséget az életben. Ezekkel sem tanácsos élni – ha olyan nagy a gondod, amivel nem tudsz egyedül megküzdeni, fordulj barátokhoz, szülőkhöz vagy szakemberhez. Ha valóban stresszoldóra van szükséged, azt az orvos

meg tudja állapítani. A bizonytalan forrású, összetételű szerek lehet, hogy átmenetileg segítenek a rossz érzéseden, de bizonyosan csak kárt okoznak a szervezetedben, a problémádat pedig nem oldják meg. Ennél sokkal többet segít, ha figyelünk egymásra, ha a barátunk viselkedése megváltozik, visszahúzódnak, magába forduló lesz, esetleg rosszabbul fest, mint szokott, akkor nem hagyjuk szó nélkül, segítséget kínálunk neki, vagy felnőtt segítségét kérjük. Ugyanígy, ha magunknak vannak gondjaink, ne féljünk szeretteinkhez, barátainkhoz fordulni az ismeretlen, de könnyű megoldással kecsegtető szerek helyett.

KLÓNOK TÁMADÁSA

Nem, ezek nem a Star Wars szereplői. A klónok olyan weblapok, ahol egy eredeti weboldal kinézetét másolják le, melyek célja az adathalászat. Így a gyanútlan felhasználó miután beírja jelszavát vagy személyes adatait (pl. bankkártyája adatait), dőbber rá a csalásra. Ezen oldalak skálája széles: lehetnek játékdalok, áruházak oldalai, de sajnos online bankfőkök is.

A legkönnyebben úgy ismerheted fel őket, hogy az eredeti weboldal címe ki van bővítve egy szóval vagy perjellel, illetve a .hu és .com kifejezés helyett valami más szerepel.

A spamerek (kéretlen tartalmak) hasonló veszélyt jelenthetnek. Fontos tudni, a pénzügyi cégek komolyabb cégek soha sem kérik adatainkat e-mail formájában, így ha gyanús levelet kapunk egy számunkra ismert cégtől, érdemes telefonon érdeklődni a levél tartalmáról, így hamar fény derül az igazságra! *Minderről a múlt hónapban részletesen olvashattál, így most csak röviden átszemeltük a témát.*

MIT TEHETÜNK, HA BAJ VAN?

Amennyiben bármilyen tapasztalsz, amit fentebb olvastál, ne tartsd magadban! Bátran szólj szüleidnek, tanáraidnak, akik tudni fogják, mi a teendő. De te sose vedd fel a harcot hasonló eszközökkel mások ellen, nehogy áldozatból elkövetővé válj. Mindenre megvannak a megfelelő eljárások, amelyek segítenek újra biztonságban érezni magad.

Ha Te, vagy valaki a környezetben krízishelyzetben van, hívja mobilról is a 116-123 ingyenes, lelki elsősegély számot!

A cikkben foglalt nézetek a szerzők nézetei, azok semmiképpen sem tekinthetők az Európai Bizottság vagy a Belügyminisztérium hivatalos állásfoglalásának, továbbá sem az Európai Bizottság, sem a Belügyminisztérium nem tehető felelőssé azokért, illetve az abban foglaltakért.

A cikk a BBA-5.1.6/2-2017-00003 számú projekt keretében készült.

LÉGY ÓVATOS A FOTÓKKAL A NETEN!

NAPONTA MILLIÓNYI TARTALOM, KÖZTÜK FOTÓ KERÜL FEL A NETRE. AZ ISMERT MONDÁS SZERINT, AMI FELKERÜL A VILÁGHÁLÓRA, HIÁBA TÖRLIK, MINDIG VISSZAKERESHETŐ MARAD. TE TUDSZ RÓLA, HOL ÉS MILYEN KÉPEK SZEREPELNEK RÓLAD A WEBEN?

Sokszor kifejezetten menőnek számítanak azok, akik sok képet töltenek fel magukról a közösségi oldalakra, vagy éppen mindennapi tevékenységeikről, legyen az egy program a baráti társasággal, vagy egy családi nyaralás.

Fontos szempont azonban, hogy csak olyan képet posztolj magadról, amelyet a jövőben sem fogsz szégyellni. Jó teszt ennek eldöntésére, hogy elképzeled, egy állásinterjún csekkolják a közösségi oldalakra feltett képeidet. Ha szerinted ott nem ciki az adott kép, akkor maradhat. Az intim fotók, vagy bensőséges helyzetekben készült képek nem a széles nyilvánosságot illetik meg, ezért ezeket semmiképpen se oszd meg nyilvánosan, bármennyire is szeretnéd világgá kürtölni boldogságod. Elküldeni is csak a legmegbízhatóbb barátainak küldd.

Minden ember, legyen felnőtt vagy gyermek, rendelkezik személyiségi jogokkal, aminek része a képmásához való jog. Ez azt jelenti, hogy róla felvétel, fotó, hangfelvétel stb. csak akkor készülhet és azt akkor hozhatják nyilvánosságra, ha ő - vagy gyermekek esetén 14. éves kor alatt a törvényes képviselője - abba beleegyezik. Ellenkező esetben tilos lefilmezni, lefotózni az adott személyt, ugyanis jogi lépéseket indíthat sérelem esetén. Éppen ezért csak olyan képet szabad posztolnod az osztálytársaidról, barátaidról, amelyet ők is láttak, számukra sem kínos, ha megjelenik, és beleegyeznek, hogy megoszd azt. Mindenképp kérdezd meg őket, mielőtt rákattintasz a közzétételre! Ugyanakkor védekezz magad is azok ellen, akik nem tartják be ezt a szabályt: a közösségi oldalakon már beállítható, hogy ha valaki megjelöl Téged egy képen, az látható-e nyilvánosan vagy sem.

A Kék Vonal Alapítvány szerint a fiatalok 20%-a küldött vagy kapott már erotikus tartalmú fotót, azaz volt része már sextingben.

Ők azt javasolják – és mi, diákújságírók is egyetértünk ezzel –, hogy ilyen érzékeny tartalmat soha ne küldj magadról, mert a küldés után elveszítet a kontrollt, a felvétel percek alatt bárhová felkerülhet a neten. Arról nem is beszélve, hogy bár az adott pillanatban úgy érezheted, ez a szerelem örökre szól, ha összevesztek mégis, a képed felhasználható lesz arra, hogy kínos helyzetbe hozzanak. Több olyan esetet is ismerünk, melyben a felelőtlen képhasználat következménye iskolaváltás, költözés, vagy önveszélyes magatartás lett.

Gyakori jelenségként tapasztaljuk, hogy többek értéktárgyaikról, pénzükről töltenek fel képeket közösségi oldalukra. Semmiképpen sem javasolt anyagi javainkkal, vagyonunkkal (például egy nagy értékű, új telefonnal) kérkedni, hiszen ez egy felhívás a tolvajok, betörők számára. Sosem tudhatjuk, kihez jut el tartalmunk.

Az utóbbi években kedves szokássá vált barátainkat születésnapjukon online felköszönteni néhány nyilvános, ciki kép segítségével. Bár az esetek többségében nincs szó rossz szándékról, fontos, hogy a túlzások elkerülhetők legyenek. Ma már olyan magas színvonalú a képszerkesztő szoftverek működése, hogy szinte bárkit rá lehet montírozni bármely másik felvételen idegenek arcára. Ilyen tények tudatában érdemes tudatosan bánni fényképeiddel, annak ellenére is, hogy a tökéletes adatvédelem még így sem garantált.

Azt is érdemes tudni, hogy ha valaki készít egy képet, megilleti őt annak szerzői joga. Innentől kezdve csak ő maga használhatja fel ezeket a felvételeket, fotókat, és az, akinek engedélyt ad. Más platformon való bemutatáshoz engedélyt kell kérni az eredeti képet készítő személytől. Fel kell tüntetni, hogy nem saját munka, és azt is, hogy ki a készítő, így elkerülhetők a félreértések.

(Lami Krisztofer)

ÍGY MATEKOZZ A NETEN!

A MATEMATIKA NÉHA NAGYON NEHÉZNEK TÚNIK. TÉRGEOMETRIA, SZÖGFÜGGVÉNYEK, HATVÁNYOK, PÍ, RÓ, ÉS TÁRSAI — NÉHA KÉPESEK VAGYUNK EGÉSZEN ELVESZNI A RÉSZLETEKBEN. TUDOM, MIT ÉREZTEK: AZ ÉRETTSÉGI IDŐSZAK ELŐTTI HÓNAPOKBAN ÉN PÉLDÁUL KÉT MAGÁN-MATEKTANÁRHOZ IS JÁRTAM AZ ISKOLAI ÓRÁK MELLETT, HOGY VÉGÜL MEGKAPJAM AZ ÁLOMNÉGYES TÁRSASJÁTÉKOT A VIZSGÁN. A KÖVETKEZŐ CIKKBEN NÉHÁNY SZUPER LEHETŐSÉGET MUTATUNK BE NEKTEK AZ ONLINE MATEKOZÁS GAZDAG TÁRHÁZÁBÓL.

Az interneten felsős, középiskolai és egyetemi matematika-segítséget is találsz. Kezdjük a mateking.hu-val, ahol a középiskolai tananyag mellett a legnagyobb magyar egyetemek matekkal kapcsolatos tárgyaiban is segít. Az oldal készítői utána jártak minden egyes kurzusnak, és azokhoz igazították gyakorlófeladataikat.

Egy kellemes hang az alapoktól kezdve mutatja be a legfontosabb szabályokat, összefüggéseket, legyen az bármilyen témakör. Videói könnyen megállíthatók és visszatekerhetők. A humoros magyarázatokkal a „játékos tanulás” elve mellett lehet elsajátítani azt a tudást, amit az órán esetleg túl gyorsan magyaráz el az oktató. Ha vizuális típus vagy, a sok szín és ábra szintén segítségedre lehet. A viszonylag rövid, lényegre törő „leckék” egymásra épülnek. A honlap azt ígéri, rengeteg időt spórolhatsz meg, ha segítségével tanulsz a matekot. Huszonévesen se félj fejest ugrani a játékos matematikába!

A Telenor Hipersuli programja 2013-ban indult el, mára pedig számtalan iskolának biztosít internet-hozzáférési lehetőséget, tableteket, digitális tanyagot. A Telenor és partnerei számára a legfontosabb cél, hogy az általános iskolás és középiskolás gyerekek megismerjék a biztonságos internethasználat szabályait és elsajátítsák a digitális tanulás módszereit. A Hipersulikban a gyerekek különböző applikációk segítségével használhatják

eszközeit a tanórákon, a pedagógusok pedig digitális módszertani képzést kapnak a Telenor szakértői csapatától. Emellett a tanárok és a diákok egy folyamatosan bővülő weboldal, a www.hipersuli.webuni.hu segítségével különböző videó alapú, online képzéseket is elvégezhetnek, és új internetes tanulási segédeszközöket is megismerhetnek. A matematika tanításában sikerrel használják többek között a geogebra.org és az easymaths.hu oldalakat.

Az EasyMaths az online kurzusok forradalmának eljövételét ígéri, statisztikájuk szerint pedig több, mint százezren követik

videóikat. A videókban tanárok magyarázzák el érthetően az anyagot, a mateking.hu-hoz hasonlóan több egyetem kurzusaira specializálva. A felsoroltak közül ez az egyetlen fizetős oldal – általában 5000 Ft-ba kerül egy előadásorozat megvásárlása. A honlap annyira elismert, hogy már a hvg.hu és a Forbes Magazin hasábjain is bemutatkozott.

A matekmindenkinek.hu tapasztalt tanárai, vagyis a nagykanizsai központú Matek Oázis munkatársainak egyik legfontosabb mottója: „Nem kell félni a matektól, csak el kell hinni, hogy képesek vagyunk megérteni!” Saját bevallásuk szerint számukra küldetés az anyag gyors, könnyű megértetése. Az oldalon található segédletek, anyagok hetente frissülnek, első osztálytól gimnázium végéig kalauzolják az érdeklődő diákokat és szülőket. Nem titkolt cél, hogy csökkenjen a diákok iskolai stressz-leterheltsége.

Látni és látszani MAGYAR OPTIKUSOK AJÁNLÁSÁVAL

A ROSSZ LÁTÁS NEM CSUPÁN ANNYIT JELENT, HOGY NEHEZEN OLVASSUK EL A TÁBLÁRA ÍRT SZAVAKAT, VAGY NEM ISMERJÜK FEL A BARÁTAINKAT TÁVOLRÓL: SOKSZOR BALESET OKOZÓJA IS A MEGFELELŐ SZEMÜVEG HIÁNYA. STOCKINGER-BAKONYI GYÖRGY, DIPLOMÁS OPTOMETRISTA SEGÍT ELIGAZODNI A JÓL LÁTÁS TERÉN.

Ha van jogosítványod, biztosan tapasztaltad, milyen fontos, hogy élesen lásd az utat és a közlekedési táblákat. Ahogy az autódát rendszeresen ellenőrizteted, a látásodat sem árt, így a szerviz mellett érdemes felkeresni évente egyszer az optikust is.

Tudtad, hogy az autóvezetéshez szükséges döntések és mozdulatok 90 százaléka a látástól függ? A rossz időjárási viszonyok és a sötétség pedig tovább ronthatják látási viszonyainkat vezetés közben, ezzel növelve a baleset esélyét.

A „Látni és látszani” kampány épp erre kívánja felhívni az autósok figyelmét. A kezdeményezés az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság és az X-MEDITOR Kft. közös közlekedésbiztonsági és baleset-megelőzési kampánya. Az akcióhoz számos ismert ember adta a nevét, mint például Rákóczi Feri műsorvezető, Vincze Ottó labdarúgó, valamint Kammerer Zoltán háromszoros olimpiai és háromszoros világbajnok kajakozó. Céljuk, hogy felhívják a figyelmet egy társadalmilag fontos témára, melyhez a Magyar Optikus Ipartestület is csatlakozott.

A SZEMÜVEG NEM CIKI, SZUPER KIEGÉSZÍTŐ!

A rossz látásnak egyértelmű jele, ha sokat hunyorogsz, vagy úgy érzed, elmosódnak a

dolgok a távolban. A gyakori fejfájás szintén utalhat szemproblémára. Azonban fontos, hogy ne csak panaszok esetén forduljunk szemorvoshoz vagy optometristához, mivel lehet, hogy időközben észrevétlenül romlott a látásunk, így érdemes éves rendszerességgel ellenőriztetni szemünket.

A szemüveg mellett, hogy „gyógyászati segédeszköz”, remek öltözködés-kiegészítő. Ma már nem tudunk olyan divatmárkát említeni, amely ne dobott volna piacra saját szemüvegkollekciót. Így ha az orvos vagy az optometrista szemüveget javasol, nem kell megijednünk, viseljük azt bátran! Ha mégsem akarjuk hordani, a kontaktlencse hatásfoka teljes mértékben megegyezik a hagyományos szemüveglencséjével, a tudomány fejlődésével pedig kevés olyan fénytörési hiba van, amelyet ne lehetne kontaktlencsével korrigálni.

A szemüvegen felül, szélvédőnk épségére, tisztaságára is fontos ügyelnünk. Egy maszatos üveg ugyanúgy elhomályosítja látásunkat, mint egy rossz szem. Továbbá a felverődő kavicsok okozta

karcolások nemcsak a szabad kilátást akadályozzák, hanem egyéb veszélyforrást is jelenthetnek a jármű utasai számára.

MIT ELLENŐRIZNEK A LÁTNI ÉS LÁTSZANI KAMPÁNY SORÁN?

AZ OPTIKUSNÁL:

Rövidlátás (myopia) esetén a közeli tárgyak jól láthatók, a távoli dolgok, alakok körvonalai azonban elmosódtak, homályosak. Ilyen esetben problémát jelenthet akár a néhány méterre lévő családtag, ismerős felismerése is. A megfelelő szemüveges korrekció megoldja az ilyen jellegű fénytörési hibát.

Távollátáskor (hypermetropia) a szem a távoli tárgyakat, alakokat tisztán és élesen láthatja. A közeli (1-1,5 méteren belüli) dolgok azonban gyakran életpelenek, homályosak. 40 év felett ez a hatás

tovább erősödik, mivel a szem fiziológiája változik, alkalmazkodóképessége csökken. A jó szemüveg tiszta, éles képet ad a közeli tárgyakról is.

Tórikus korrekcióra abban az esetben van szükség, ha a látott kép nem pontszerűen éles, a tárgy vagy alak körvonala elmosódott, akár közelre, akár távolra tekintünk. A szakember néhány perc alatt meg tudja állapítani, hogy milyen tengelyállásnál szükséges korrigálni ahhoz, hogy ismét éles képet kapjunk a világról. Ez a fajta fénytörési hiba kombinálódhat rövid és távollátással is.

GÉPJÁRMŰ ESETÉN:

A műhelyben szerviz, illetve javítási munkán lévő gépjárművek ingyenes átvizsgálása a „Látni és látszani” tematikája szerint. A műhelybe „Látni és látszani” átvizsgálásra érkező gépjármű ingyenes átvizsgálása,

cserealkatrészre, illetve javításra árajánlat adása, továbbá kedvezményes áron történő átvizsgálása, cserealkatrészre, illetve javításra árajánlat adása.

NE LEGYÜNK LÁTHATATLANOK...

Nem elég jól látnunk, nekünk is jól láthatóvá kell válnunk, így érdemes éves rendszerességgel elvinnünk autónkat a szervizbe, ahol ellenőrzik az ó „szemét” is, vagyis a fényszórókat. A megfelelő fényerősség mellett az sem mindegy, hogyan állítjuk be: ha a fényszóró rosszul van beállítva, ha csak egyetlen fokkal is feljebb hordanak a kelleténél, a szembe jövő gépjármű vezetőit elvakítják! Ha a fényszóró csak egyetlen fokkal is lejjebb hord, a világítás hatékonysága huszad részére csökken, ami 30 méteres látáscsökkenést jelent az utakon.

Továbbá ne csak éjszaka használjuk a világítást, ködös, esős időben is ugyanolyan nehéz egy autót észrevenni, mint sötétben.

A KRESZ nagy hangsúlyt fektet a forgalomban lévő járművek kivilágítására, például, hogy éjszaka és korlátozott látási viszonyok

között ki kell világítani, valamint lakott területen kívül minden esetben. Az (üttesten) álló járművekkel kapcsolatban pedig kimondja, hogy éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítani, kivéve, ha közvilágítás van vagy a járművet egyéb külső fényforrás kellően megvilágítja.

AZ AKCIÓ FÓKUSZPONTJA: A MEGELŐZÉS, A FELKÉSZÜLTÉS, A FELELŐSSÉG ÉS A TUDATOSSÁG

A cél a közlekedésbiztonság fejlesztése, a regisztrált partnerek révén pedig segítséget nyújtani az autósoknak, hogy felkészüljenek a közlekedésbiztonság szempontjából fokozottan veszélyes, őszi/téli időszakra. Felhívja a figyelmet arra, hogy törődjünk egészségünkkel, autónkkal, ezáltal másokkal, valamint hogy a járművezető fizikai állapota (látása) és a vezetett gépjármű műszaki állapota egyaránt elválaszthatatlan összetevője a biztonságos közlekedésnek.

KETTŐ AZ EGYBEN

A „Látni és látszani” kampány keretében az autótulajdonosok a programhoz csatlakozott szervizekben ingyenesen átvizsgálathatják járművük világítását és szélvédőjét, a résztvevő optikákban pedig ellenőriztethetik látásukat 2018. október 16. és december 8. között. A résztvevők listája a latnieslatszani.hu oldalon érhető el.

(Bihari Bernadett Luca)

THEVR: "MAGYARUL CSINÁLJUK A MAGYAR KÖZÖNSÉGÜNKNEK."

FÁBIÁN ISTVÁN ÉS KOMZSIK JÁNOS KÉT ÁTLAGOS, HUSZONÉVES, DEBRECENI SRÁC. AKKOR MIÉRT CSENG A NEVÜK ISMERŐSEN KÖZEL FÉLMILLIÓ EMBERNEK? JANI ÉS PISTI RÉGI MUNKAHELYÜKÖN TALÁLKOZTAK EGYMÁSSAL. KÖZÖS SZENVEDÉLYÜK, A VIRTUAL REALITY, AZAZ A VIRTUÁLIS VALÓSÁG ANNYIRA ÖSSZEHOZTA ŐKET, HOGY 2013. OKTÓBERÉBEN INDÍTOTTAK EGY YOUTUBE CSATORNÁT THEVR NÉVEN. A VIRTUÁLIS VALÓSÁGTÓL ELRUGASZKODVA ELKEZDTEK GAMING TARTALMAKAT IS GYÁRTANI, A NÉZETTSÉGÜK ÉS A RAJONGÓIK SZÁMA PEDIG AZ EGEKBE SZÖKÖTT.

MENNYIRE JÖTT HIRTELEN A HÍRNÉV?

Nagyjából 20.000 feliratkozó után indult meg a csatorna. Nagyon gyorsan értük el a 100.000 feliratkozót, kevesebb, mint egy év alatt. Manapság, ha valakit felkapnak, az gyorsan hatalmasra nő, de ez még így is nagy szó. Igazából hírnév alatt sok mindent érthetünk, de mondjuk kb. egy fél év után kezdtek el felismerni az utcán, ami elég érdekes volt az elején.

EGY-EGY VIDEO ELKÉSZÍTÉSE MENNYI IDŐT ÉS ENERGIÁT IGÉNYEL?

Ez nagyon változó, attól függ, milyen videóról van szó. Leggyorsabban a gameplay-ek vannak meg. Ezek, ha egy végigjátszás epizódjáról van szó, 3-4 órát igényelnek, viszont ha egy pörgős, sok vágást igénylő gameplay videóról beszélünk (pl. Gang Beasts vagy Bloody Trapland), az akár 6-7 óra munka is lehet, sőt, volt már több is. A sorban a következők a vlog videók, itt az összeállításon van a hangsúly. Ezek a videók valahol a gameplay és a tech videók között helyezkednek el. A legtöbb időt a tech videók veszik el. Az utánajárás, az információk gyűjtése, a tesztelés, a snittek készítése, maga a kreatív rész, a vágás stb. Általában több napig is eltart, mire elkészülnek.

NEM BÁNTÁTOK MEG, HOGY MAGYARUL CSINÁLJÁTOK A CSATORNÁT, EZZEL JELENTŐSEN LEKORLÁTOZVA A LEHETSÉGES NÉZŐK SZÁMÁT? ANGOLUL IS UGYANILYEN JÓL MENNE?

Nem lenne gond az angol tartalommal, úgy is vissza tudnánk adni, amit szeretnénk. A legelején gondolkodtunk a tech tartalmakban angol nyelven, hogy angolul is legyen egy külön csatorna és két nyelven csináljuk. De ez csak egy

köszö gondolat volt. Rengetegen kérdezik, hogy ha most ilyen a csatorna, milyen lenne angolul? Mi nem is nagyon szoktunk belegondolni. Magyarul csináljuk, a magyar közönségünknek.

HÍRES A RAJONGÓTÁBOROTOK, MINDEN YOUTUBER ILYENRE VÁGYIK. MI KELL EGY ILYEN RAJONGÓTÁBOR KIÉPÍTÉSÉHEZ VAGY EZ MAGÁTÓL, SZERENCSE FOLYTÁN ALAKUL KI?

Valójában mindig csak őszinték voltunk, nem játszottunk semmilyen szerepet, és megosztunk mindent, amit csak lehet. Ha valóban nézel minket és ott vagy, amikor van idő, akkor láthatsz mindent, hogy milyenek vagyunk, mikor van jó vagy rossz kedvünk. Az, hogy a személyiségünk miatt tetszik bizonyos embereknek, nem lehet megmondani, de aki ismer már minket, az tudja, hogy nem jár rosszul, ha ránk szánja az idejét.

(Niks)

GAMERKÉNT MENNYIRE ÉLVEZITEK A MUNKÁTOKAT?

Nagyon! Nagyon izgatottak leszünk a mai napig, ha előbb láthatunk eszközöket vagy játszhatunk játékokkal. Nekünk ez mindig is egy szenvedély volt. Ha nem is számítottunk ilyesmire, mindenképpen reménykedtünk benne, hogy lesznek ilyen lehetőségeink.

„YOUTUBE VOLT, YOUTUBE VAN, YOUTUBE LESZ”

TALÁN A VLOGGER-KARRIER HALLATÁN MÁR NEM, DE HA AZT HALLJUK, VALAKI VIDEOJÁTÉKOZÁSBÓL SZERETNE MEGÉLNI, MÉG FELKAPHATJUK A FEJÜNKET. MEZŐFFY MÁTÉT, A 2013. ÓTA MŰKÖDŐ F1MATE VIDEO CSATORNA ALKOTÓJÁT KÉRDEZTÜK, AKI SZABADIDEJÉNEK JELENTŐS RÉSZÉT FORMA1-ES JÁTÉKOKNAK SZENTELI.

MIÉRT CSATLAKOZTÁL A YOUTUBE VILÁGÁHOZ?

Még fiatalabb koromban rengeteg gameplay videóst néztem és már akkor gondoltam rá, milyen jó lenne, ha egyszer magam is köztük lennék.

ELÉGEDETT VAGY A VIDEÓID NÉZETTSÉGÉVEL?

600 feliratkozó van és általában videónként 100-200-as nézettséget érek el. Ez szerintem ebben a műfajban elfogadható.

MILYEN GYAKRAN TÖLTESZ FEL VIDEÓKAT?

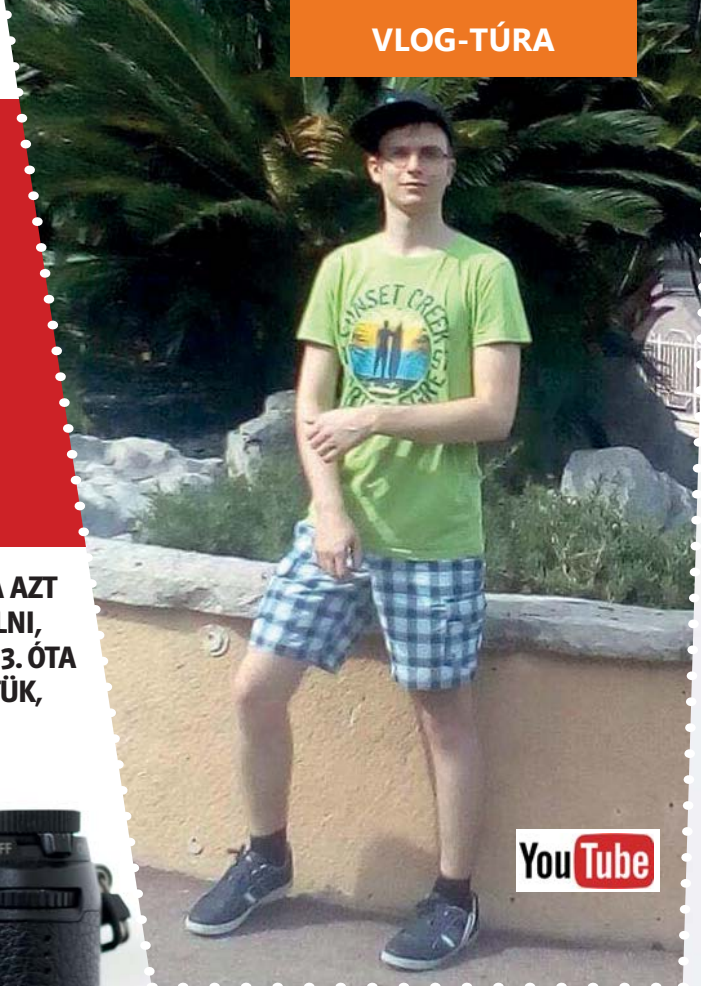
Igyekszem tartani a heti kettő videós rendszert, de bevallom, ez gyakran heti egyre szűkül. Fontosnak tartom, hogy rendszeresen töltsék fel tartalmakat, mert csak így tudok kialakítani egy állandó nézőközönséget, akik azt láthatják, hogy van élet a csatornámon.

MENNYI IDŐT VESZ EL A VIDEÓGYÁRTÁS A SZABADIDŐBŐL?

Egy igényes videó elkészítésére általában rá kell szánnom egy-egy órát, mert fel kell venni, és utána még vágnom is kell. Nem is magával az időigénnyel van probléma, mivel ez egy hétvégébe egyszerűen belefér, hanem azzal, hogy mindezt az iskolai kötelezettségek mellett teljesítem. A főállású youtuber-szerep csak másodlagos elképzelés. A továbbtanulás a legfontosabb, mérnöki pályán gondolkozok. Az biztos, hogy a videózásnak is köszönhetem, hogy megtanultam beosztani az időmet. Ha úgy érzem, nem vagyok képes igényesen összerakni egy videót, inkább nem állok neki. Az elv, amit követek: „minőség a mennyiség felett.”

TE MAGAD MILYEN VIDEÓSOKAT KÖVETSZ?

Sokfélét, nyilván próbálok lesni a nagyobb gameplayeseket, hogy ők hogyan dolgoznak, és hogy tudnék általuk fejlődni. De más, ismeretterjesztő csatornákat is szoktam nézni.

VAN PÉLDAKÉPED?

Régebben volt egy példaképem, akinek bejött a stílusa és gyakorlatilag őt akartam „utánozni” a kezdetekben. Nagyjából 5000 feliratkozója volt az illetőnek. Sajnos mára már abbahagyta, viszont szerintem tőle, tanulhatnának még a 100-200 ezer követővel rendelkező nagyobb videósok is.

VAN VALAMI, AMIRE KIFEJEZETTEN BÜSZKE VAGY?

Magyar viszonylatban nem tartozom a legnézettebbek közé, de ennek ellenére pozitív visszajelzéseket kapok, úgy érzem, hogy olyat csinálok, ami más embereknek örömet okoz. Számomra nem csak a szórakoztatás a fontos, hanem, hogy tanácsaimmal segítsen azokat, akiket érdekel ez a téma és jók szeretnének benne lenni. Erre büszke vagyok.

VAN VALAMI, AMI NAGY NEHÉZSÉGET OKOZOTT EDDIGI MUNKÁD SORÁN?

Van, amikor a technika közbeszól, és kezdek elölről a vágást/felvételt, talán ez a legidegesítőbb és legnehezebb,

MIÉRT PONT A FORMA1?

Már tizenhárom éve követem ezt a sportot, majd elkezdtem játszani F1 típusú játékokkal. Az idők során egyre jobb lettem bennük, így úgy gondoltam, fel kéne venni. Kombináltam egy régi álmot valamivel, amit szeretek.

(Simonyai Lujza)

Gyermek fantasy, horror és frusztráció

„HA NEM VAGY MÁR KISGYEREK” – ÍRJA A KÖNYVMOLYKÉPZŐ KIADÓ ÁLTAL 2012-BEN MEGJELENTETETT WUNDERKIND – A CSODAGYERMEK CÍMŰ, 12 ÉV FELETTIEKNEK AJÁNLOTT KÖNYV HÁTULJA. D'ANDREA G. L. MŰVE A KAMÉLEON KÖNYVEK CÍMKÉJE ALÁ TARTOZIK. MŰFAJÁT ILLETŐEN FANTASY, DE SZÁMOS HÁTBORZONGATÓ, UNDORT KELTŐ JELENETTEL SZÓTTE ÁT AZ ALKOTÓ.

Főhősünknek, a tizennégy éves Caius Straussnak egyik nap egy ezüstpénzt ajándékoz az az idegen, aki a fiú nagybátyjának állítja be magát. Az érme jelenlététől Caius kellemetlenül érzi magát, ezért úgy dönt, hogy megváltik tőle és kidobja egy kukába. A tárgy viszont mindig visszatálál újdonsült gazdjához, ahányszor csak az megpróbálja elhajítani magától. Ettől kezdve pedig a furcsa események sorozata csak özönlik. Miután a fiú egy szörny elől menekül, betér egy nagyon különleges hangulatú könyvesboltba, ahol megismerkedik a tulajjal, aki sokat mesél neki a rejtélyes, magából gyilkos vágyat sugárzó tárgyakról, vagyis az ereklyékről, majd az ezüstérméről, s végül Caius neki adja a sajátját, hátha így örökre megszabadul tőle.

Közben a történet tengerén más irányba evezünk és egy testvérpárt ismerhetünk meg, akik egy elhagyatottnak tűnő házba készülnek betörni, és néhány újabb információhoz jutunk az ereklyékkel kapcsolatban. Majd újra visszatér a könyv a főszereplő vonalához, akire alvás közben támad rá egy újabb szörny, viszont egy idegen kimenekíti onnan és azt is megtudjuk, hogy a támadó egy úgynevezett Féreg. Ezután a megmentő, bizonyos Gus Van Zant szárnyai alá veszi az áldozatot és újabb információlökettel gazdagítja őt. Mindeközben a testvérek rejtélyes házbéli sorsáról is értesülünk. Majd, több új szereplővel

ismerkedhetünk meg, többek között egy vérfarkassal és egy levegőlénnyel, akik vigyáznak Caiusra, újabb akciójeleneteket is olvashatunk, melyek kellőképpen gyomorforgatóak, illetve azt is megtudjuk végre, hogy ki a negatív hős. Ő fogja Caiust és új gondviselőt felvilágosítani arról, hogy a fiú a Csodagyermek (a Wunderkind), viszont arra már egyikük sem tudja a választ, hogy az pontosan mit is takar. Ettől kezdve viszont a gonosz legyőzésére törekednek.

A könyv végén rövid leírómagyarázat segít néhány fogalom megértésében, viszont a rengeteg történet miatt még ezek segítségével is el lehet veszni a szavakban. A fordítás, melyet Megyeri Zsuzsanna végzett, teljesen átadja azt a frusztrációt, amit az író megfogalmazott, teljesen magába szippantja az olvasót, aki pedig egyre inkább csak kényelmetlenül érzi magát olvasás közben. Rengeteg undorító jelenet köti össze az egyes részeket, és még ezek leírása is hihetetlenül elragadó, viszont többek között ezek miatt is tűnhet kevésnek a mű besorolása, az a bizonyos tizenkettes karika. Továbbá néha

Wunderkind
A csodagyermek
A ragyogó ezüstpénz története

COOL
SELECTION

D'ANDREA G.L.

olyannyira elvont, hogy érthetlenné válik a cselekmény és könnyen elveszthetjük a fonalat. A felmerülő, bizonyára temérdek kérdésre választ egyáltalán nem, vagy csak nem most kapunk, mivel a könyvet valójában egy sorozatnak tervezték, de további részei nem jelentek meg. Egy olyan történetet ismerhet meg a gyakorlott olvasó, mely a maga hátborzongató, elvont, eseménydús mivoltjával lopja be magát elméjébe, ugyan nem biztos, hogy pozitív élmény formájában, de mindenképp felejthetetlenül.

(Zachariás Zsuzsanna)

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2018. október, XX. évfolyam 8. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Berci Dániel • Rovatszerkesztők: Fartek Patricia (Press of), Hanis Patricia (Kultúrharc), Kovács Bernadett (Más.világ), Kobl Adrienn (Pont te, Tudós csajok) • Októberi szerzőink: Bihari Bernadett Luca, Bogdán Noémi, Ihos Iringó, Kobl G. Adrienn, Kocsmár-Tóth István, Koós Niki, Lami Krisztofer, Panulin Boglárka, Payer Réka, Simonyai Lujza, Siti Boglárka, Szalai Bogi, Vida Zsanka, Zachariás Zsuzsanna • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: tallozo@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

A tehetséges diákújságírókat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és az Emberi Erőforrások Támogatáskézelő támogatja.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatban a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánközléshez, a cikkek rövidítéséhez, stilizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit

Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

A pályázatra két témában várunk maximum 3 perces kisfilmeket, videókat. **Az egyik a biztonságos internethasználat, a másik az internet kreatív használata a tanulásban.** A pályaművek legyenek figyelemfelkeltők, ötletesek, kreatívak, amilyet Te is szívesen megnéznél! A témán belül nincs megkötés, kiragadhatod bármely apró elemét, vagy nagyobb részét is feldolgozhatod.

A pályázaton 12 és 22 év közötti fiatalok vehetnek részt.

Egy pályázó több videót is beküldhet mindkét témában.

Az elkészített videókat a YouTube-ra kell feltölteni, a linket, illetve a bemutatkozást pedig a DUE pályázati felületén beküldeni.

A pályaműveket szakmai zsüri értékeli. A három legjobbnak ítélt videó készítőjét díjazzuk.

Biztonságban vagy az interneten?

Tudod, mire figyelj szörfölés, csetelés,

keresgélés, zenehallgatás, videónézés

és blogolás közben? Készíts róla videót,

hogy segíts a többieknek is

okosan használni a netet!

A díjazottak kedvezményes részvételi lehetőséget nyernek a **DUE 2019 évi nyári médiatáborába**, ahol megismerhetik a szakma mestertitkait.

A legjobb alkotások közönségbemutatója, valamint az ünnepélyes eredményhirdetés díjátadás a **26. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon** lesz **2019 májusában.**

BEADÁSI HATÁRIDŐ:
2019. március 15.

A pályázatokat kizárólag elektronikusán lehet beadni a **www.due.hu/palyazat** weboldalon keresztül.

RÉSZLETEK: **www.due.hu**

DÍJAK

1. helyezett:

1 tablet + Hipernet mobil-internet-szolgáltatás 1 évre

2. helyezett:

1 okostelefon + Telenor számlás előfizetés 3 hónapra

3. helyezett:

1 okostelefon + feltöltő kártya

